ДОПИСИ

Мондер, Алта., 3. 4. 1933.

Відголос на Проєкт Гром. Федуна

Хвальна Редакціє "Фармерського Голосу"!

Прочитавши допись гр. Федуна з Кракова, в справі організації українських фармерів, яка булаб відрубна від інших національностей, я як фармер з округа Вікторія хочу дати свою опінію що до Федунової думки.

Моя опінія є, що така організація булаб добра в теорії, але в практиці не булаб доброю. Коли ми будемо ділитися національно, то тоді певно наша організація не буде мати попертя від других національностей. По декуди другі люде і так вже судять, що ми українці забагато віддіяюємося від других народностей.

Друге, коли така окрема організація буде дійсно існувати, чи ми можемо бути певні, що не будуть деякі одиниці старатися й зобольшевичити, як деякі Ю.Ф.А. льокалі зобольшевичилися і попереходили до "Ліги Єд[redacted]"?

Моя рада аби фармері відновляли свої Ю. Ф. А. льокалі коли їх інтересує організація, а доляр на рік не велика сума, то ті відділи і так будуть українськими і коли не будуть ділитися національно, то певно будуть мати попертя ще і від других народностей і тим способом будуть приготовлені краще до виборів, які можуть наступити колинебудь.

В околиці Мондер ми вже маємо відрубну фармерську організацію, однак члени волють належати до Ю. Ф. А., бо як кажеться в "злуці сила", а з більшою організацією скоріше хтось буде числитися чим з відрубною.

Я би просив аби другі фармері, головно з округа Вікторія, також подали свою опінію що до такої організації, про яку п. Федун згадав, бо навіть і відрубна організація булаб багато корисніша чим ніяка, а в теперішньому часі повинні фармері більше такими справами інтересуватися, як коли передтим. Як будуть дбати, так будуть мати.

С. Гевко.

Добробут за Углом

"Добробут за углом" кажуть наші економісти і політики. Але хай будуть ласкаві сказати для кого добробут? Бо ми фармері добачуємо добре, що добробут не для нас, коли замість дошити буджет Канади, уряд підносить на 70 мільйонів долярів, а кожна провінція і собі хоче піднести. Ті податки звалюють головно на фармера, байдуже, що фармерський хребет здорово тріщить і болить. Вони ще наложують більший тягар, щоби фармер не міг і ворохнутися, і ще кажуть, що "добробут за углом".

Щож фармерам лишається зробити? Скинути той добробут зі своїх плечей, а висадити на плечі капіталістам і тим, що капітал обороняють. Нехай би від того "добробуту" і їм трохи плечі згорбилися. Нам, фармерам, вже того добробуту таки трохи за багато. Як фармера коштує випродукувати бушель пшениці до 70 центів, а забирають від 18 до 30ц., то це в них називається "добробут".

Тож лишаймо всякі роздори і організуймося всі до Кооперативної Господарської Федерації без згляду чи багатий чи бідний, фармер чи склепар, чи робітник і тоді скажемо почерез нашу організацію: зробіть місце для таких, які вміють зробити добробут в краю. Фармері повинні скликати загальні мітінги, брати живу участь в організації Кооп. Госп. Федерації і голосно закричати, що ми фармері, як підвалина держави, домагаємося усуспільнення банків, і щоби вартість доляра не опиралася на золоті, але на вартости продуктів, а головно на природних багацтвах краю.

Коли фармері і робітники відречуться червоних агентів з Москви і згідняться в одну могутню Кооп. Госп. Федерацію, то зможемо зробити добробут не кровавою різнею, але єдністю і свідомістю. Але перше вам конечно треба підтримати нашу часопис "Фармерський Голос", щоби виходив принаймні як тижневик.

Тож до діла, а побіда по нашій стороні.

Н. Г., Фармер.

Праця Добрих Учителів

Хочу поділитися з шановними читачами "Фармерського Голосу", що в нашій околиці Спрінг Крік відбулися одинацятого грудня, дебата і концерт. Дебата була під наголовком "Рішено що кризу спричинила надпродукція, як фармерських так і фабричних річей". В афірмативній стороні виступали Е. Веренька учитель, В. Петрук і Е. Кушнірик. Негативну сторону заступали учитель Іван Юрчук і Василь Сідор. Дебата випала в користь негативної сторони.

По дебаті відбувся концерт під проводом учительки з сусідної околиці Прут, пані Самуїл. В концерті брали участь старші і троє школярів. Концертова програма складалася зі співів, гри на музичних інструментах, діялогів і одної декламації.

По скінченню концерту, забрав слово учитель Самуїл і переплів нам кілька точок по українськи зі звіту промови посла Лучковича в домініяльнім парляменті. Вірю, що хто був присутний згаданої неділі в Народнім Домі, був вповні вдоволений. Всім цим особам, які брали участь чи то в дебаті чи в концерті, хай буде щира подяка від місцевих громадян. З осібна належиться подякувати п-ні Самуїл, що вона не пожалувала часу і труду і прибула зі своїми співаками до нашої околиці.

Великим гріхом булоби не згадати добрим словом про концерт шкільних дітей, який відбувся в неділю, першого січня, під проводом нашого учителя п. Юрчука в згаданім Народнім Домі. Програма була дуже багата, бо складалася з тринацяти вісімох точок. Перша точка на програмі була пісня "О Канадо" по українськи. Відспівали усі разом. Вступне слово сказала ученниця осьмої кляси Ганя Гунька.

По перерві було представлення "Маруська Ялинка". Дальше марш "Побіда"—орхестра.

Учителеві Юрчукові належиться прилюдна подяка за устроєння такого концерту. Учитель Юрчук є не лише здібним учителем, але також щирим працівником і на народнім полі, помимо того що він учить від пятої до десятої кляси, ніколи не відказується від громадської праці.

Отже хай буде честь і слава таким учителям, які сповняють слова нашого незабутнього Батька Тараса "І чужого научайтесь, свого не цурайтесь". Наколиб всі українські учителі любили своє рідне як декотрі, то напевно що наше молоде покоління шанувалоб краще своїх родичів і також всі свої рідні звичаї.

Евдокія Д. Онищук.

(Від Редакції. — З браку місця в часописи, ми пропустили програми обох згаданих концертів, й тому просимо о вибачення).

ХТО ПІДПАЛИВ НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ?

Віденська соціялістична "Арбайтер - Цайтунг" (Робітнича Газета), яка після заборони соціялістичної преси в Німеччині стала центральним органом німецької соціял - демократичної партії, пише, що замах на німецький парлямент у Берліні був провокацією гітлерівців. Арештований голяндець Ван дер Люббе стояв на службі гітлерівської партії.

Згадана газета помістила фотографію пашпорта атентатчика, доказуючи правописними помилками, що такого пашпорту не могла виставити голяндська влада. Тому вона закликає голяндський уряд, щоби він негайно вияснив цю справу. Коли покажеться, що пашпорт фальшивий, це буде доказ, що підпал парляменту був інтригою самих гітлерівців. Гітлерівці купили якусь людину, щоби підпалила парлямент.

МІЛІТАРИЗМ В КАНАДІ РОЗВИВАЄТЬСЯ

Військо 30,000 мужа, які не належуть до постійної військової служби, будуть в цьому році покликані на 10 денні управи, як це заявив минулого тижня в парляменті міністер краєвої оборони Д. М. Сотерленд.

На таку справу Канада потребуватиме $1,994,000, це є о 111 тисяч дол. більше чим минулого року.

ДВА БУВШІ ПРЕЗИДЕНТИ СТАЮТЬ ПРОТИ СЕБЕ

В доповняючих виборах федерального округа Мекензи, в Саскачевані, який зістав опорожнений наслідком назначення дотеперішнього посла Мілтона Кембела до Тарифової Комісії починають виборчу підготовку так Ліга Фармерської Єдности, як і Злучені Фармері Канади (Саскачеванська Секція).

На днях відбулася в тім окрузі номінаційна конвенція Ліги Фармерської Єдности, яка іменувала своїм кандидатом Л. Мк Немів, бувшого президента організації Злучених Фармерів Канади, а теперішнього члена Л. Ф. Є. Організація Злуч. Фарм. Канади, яка входить в склад С. С. Ф. думає виставити кандидатуру Джорджа Вилімса, також бувшого президента Зл. Ф. К.

На конвенції Ліги Фармерської Єдности брали участь члени Зл. Ф. К., які предложували конвенції, щоби не ставила офіціяльного кандидата, а згодилася попирати кандідата, [redacted] тавить "С.С.Ф.", однак більшість не згодилася на такий компроміс.

Коли і консервати і ліберали виставлять своїх кандидатів, то не трудно буде предвидіти результат з виборів, в яких оба фармерські кандидати готові провалитися на шкоду фармерам, а на користь старим політичним партіям.

Короновані Зрадники

Після світової війни при порахунках про те, хто завинив поразку центральних держав, був піднесений закид проти останнього австрійського цісаря Карла, що в 1917 році він готов був зрадити свого німецького союзника і пробував заключити сепаратний мир з антантою. З того часу про ролю австрійського Карла появилася ціла література і сьогодня стверджено вже понад всякий сумнів, що останній нащадок габсбурської династії на австрійському троні справді не вагався в найбільшій біді зрадити свого союзника, щоби рятувати для себе і своєї родини цісарську корону.

Кілька років тому в Парижі появилася на французькій мові книжка, написана князем Сикстом, братом жінки Карла, бувшої цісарені Зити. Цей Сикст, як і його сестра Зита, походять з французького роду Бурбонів. Підчас світової війни Сикст служив офіцером в бельгійській армії, боровся чи не боровся, але був на французькому фронті проти німців, а рівночасно ріжними шляхами удержував звязки з своєю сестрою і через неї з Карлом.

З початком 1917 року, коли надія на перемогу Німеччини змаліла і виринула небезпека, що Австрія не видержить довго війни і може піти тим самим шляхом, що й Росія, Карло почав рішучі кроки щодо сепаратного мира з Францією. Сикст описує в свій книжці, як в березні, а потім в травні, 1917-ого року він їздив з своїм братом Ксавером до Відня на особисті переговори з Карлом.

Перша конференція з Карлом відбулася 23-ого березня в цісарськім замку Лаксенбург під Віднем. Сикст пише, що Карло говорив про Німеччину з лютою ненавистю і снував фантастичні плани про окремий мир з Францією та Італією. Італія за зраду повинна була віддати Австрії свої африканські кольонії, зрештою Карло готов був з нею мирится. Взагалі Карло був готовий на всяку зраду, щоби рятувати свій трон. Сепаратний мир мав бути підготований потайки, щоби заскочити Німеччину доконаним фактом.

Князь Сикст вернув з Відня до Парижа і мав розмову з Пуанкаре та з Лойд Джорджом. Його найбільша жура була в тому, щоби ніхто не довідався про зраду Карла, бо це могло коштувати його голову. На його жадання Пуанкаре і Лойд Джордж дали йому слово, що задержать повної таємниці, що би не наражати Карла на небезпеку.

В травні Сикст знов бачився з Карлом. Карло дальше обстоював думку сепаратного мира і при нагоді розмови з Сикстом виявив йому стільки військових і політичних таємниць, що за таку зраду смертельних людей покаралиби розстрілом. У своїй книжці Сикст наводить силу інформацій, які передав йому тоді Карло. Він не скривав, що ситуація для центральних держав критична і що нема що їсти. Німеччина засіяла трохи збіжжа в Румунії, але не досить. Нема чим транспортувати збіжжа, так що німці не забрали ще навіть минулорічного збору з Румунії. Без австрійської помочі Німеччина мусить голодувати, тому на випадок сепаратного мира Австрії з антантою вона сама не моглаб воювати.

Карло розповів Сикстови навіть про внутрішні голодові заворушення в Німеччині. Транспорти ріпи, що йшли з Голандії до південної Німеччини, були задержані в дорозі військовою командою і вислані в надренську промислову область, щоби втихомирити робітників. Взагалі між німцями й австрійцями, сказав Карло, панує напруження, тому що австрійці мають більше їсти від німців.

Ще більше таких самих інформацій про голод і ситуацію на фронті передав австрійський цісар заступникові держави, з якою він воював. Колиб це була звичайна людина, тоді передача таких інформацій ворогови називаласьб шпіонажем, за яку карні закони приписують кару смерти. Але для австрійського цісаря і ці способи були добрі в потребі. Коли кілька років пізніше, вже після заключення мира, ці переговори викрилися, сказав шеф генерального штабу австрійської армії, генерал Арц, про ці переговори заступникови німецької армії: "Я, як шеф генерального штабу австрійської армії мушу сказати вам, як представникови німецької армії, що мій цісар бреше... Він переговорював з ворогом і допустився вчинку, за який звичайних смертників карають на горло."

Переговори Карла не довели ні до чого і трону він не врятував. Австрія розпалася і по габсбурській династії пропав слід. Але документи, викриті тепер про коншахти Карла з Францією, лишилися історичним свідоцтвом про правдивий характер цих коронованих "батьків народу" на цісарських престолах, що готові були на найчорнішу зраду союзників і "батьківщини" для рятування власних інтересів.

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!

НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.

Зайдіть до нас заки підете де інде й переконайтесь, що ми защаджаємо вам гроші.

JOE BABIUK

Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	58½
Ч. 2. С. В.	54½
Ч. 3. С. В.	42½

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 8-го Квітня, 1933.

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	$3.75 до $4.25
Середні	$3.00 до $3.50
БИКИ:—	
Добрі	$3.25 до $3.75
Середні	$2.50 до $3.00
Звичайні	$1.50 до $2.25
ЯЛІВКИ:—	
Добрі на заріз	$3.00 до $3.50
Середні	$2.25 до $2.75
Звичайні	$1.50 до $2.00
КОРОВИ:—	
Вибрані, легкі	$1.75 до $2.25
Звичайні	$1.00 до $1.50
На консерву	.50 до $1.00
БУГАЇ:—	$1.00 до $1.50
СВИНІ:—Беконні	$4.50
ВІВЦІ:—	
Ягнята	$4.25 до $4.50
Річні	$2.25 до $3.25
Вівці	$1.00 до $2.00

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:

За екстра	8—9ц.
За перші	7—8ц.
За менші екстра	5—6ц.

Ціна, яку платять консументи в сторах:

За екстра	15—16ц.
За перші	14—15ц.
За менші екстра	11—12ц.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 8-го Квітня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	32
Ч. 2. Нордерн	29½
Ч. 3. Нордерн	28
Ч. 4. Нордерн	26½
Ч. 5. Нордерн	24½
Ч. 6. Нордерн	23½
На годівлю	20½
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	11
Ч. 3. С. В.	8
Екстра ч. 1. на годівлю	8
Ч. 2. на годівлю	7½
Ч. 3. на годівлю	6½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	14½
Ч. 4. С. В.	12
Ч. 5. С. В.	11
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	18
Ч. 3. С. В.	16
Ч. 4. С. В.	12

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ і ПЛЬОМБЕРНЯ

Виконуємо Всякі Пломберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.

НАША ЦІНА УМІРКОВАНА

Удавайтесь до:—

Ross Plumbing & Heating Co.

10322—96th Street

Edmonton, -:- Alberta

Телефон 28721

Н. Шпачинський, Менаджер.

N. ROMANIUK

Адвокат і Нотар

Телефони:

Офісу 26629; Рез. 82705

304 McLeod Bldg., Edmonton

G. H. VanAllen & Co.

G. H. VANALLEN, K.C.

THEODORE COHEN, LL.B.

Адвокати

2 National Trust Building, Edmonton, Alta.

Phone 22838

АДВОКАТСЬКА ФІРМА

Harvie, Bury & Yanda

Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.

308 Bank of Toronto Bldg.

Phone 23115 EDMONTON

Office Phone 21962 House Phone 23365

E. C. DARLING

АДВОКАТ

707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС

ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР

Тел. Офісу 23132 — Рез. 24504

4 Bradburn - Thomson Block,

Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416

Др. І. Верхомин

ЛІКАР - ХІРУРГ

Тел. Резиденції 73158

Електро-Терапія

Christie Grant Block,

Др. Ф. Ґовда

ДЕНТИСТ

Тел. Резиденції 23219

Edmonton, Alberta

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!

Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"

КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО

В ПРЕМІЇ

ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свойого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.

Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.

Передплату шліть на адресу:—

The Farmers' Voice

10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС. Виходить що два тижні, кожного 10-го і 25-го дня в місяці. Передплата виносить на рік $1.00, на півроку 50ц. 10336 — 96-та вулиця. Едмонтон, Альберта.

[redacted] ARMERS' VOICE. [redacted] rainian Semi-Monthly [redacted] ished on the 10th and 25th day of each month. 10336—96th Street Edmonton, Alberta. Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 8. ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА, 25-го КВІТНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, APRIL 25th, 1933. No. 8, VOL. II.

Злучені Держави Усунули Золотий Стандард

В середу, 19. ц. м. рознесли телеграфічні дроти вістку про те, що обі американські палати згодилися усунути [redacted] стандард американської валюти й завести в краю контрольовану інфляцію, нащо Конгрес дав президентові Рузвелтові вільну руку випустити нові гроші.

Наслідком цього кроку американські гроші потаніли і на нюйорській біржі занотовано дуже оживлений рух в перепродажі ріжних акцій. Преса подає, що такого руху не було там ще від 1927 року.

Англійські фінансисти занепокоєні

Вістка про кроки Вашингтону викликала в фінансових кругах деяких держав небувале здивування, бо звісно, що Злучені Держави посідають одну трету світового запасу золота, а англійські фінансові круги прямо занепокоєні, бо упадок американського доляра значно підірве англійську торговлю. Англія стає перед страхом, що прийдеться утратити ті ринки, які набула від часу коли завела в себе інфляцію, в корість Злучених Держав, які будуть могли в наслідок таних грошей ще більшити експорт з краю, що до певної міри причиниться до оживлення американської індустрії, на некорість індустрії в Англії, якої колеса стануть обертатися поволіще, або подекуди й зовсім перестануть обертатися.

Предвиджують добрі наслідки для Канади

Коментуючи інфляцію американської валюти, канадійська щоденна преса добачує, що Канада зможе багато скористати з обниження вартости американських грошей раз тому, що Канада має нагоду заощадити великі суми змінного, які приходилось платити при сплачуванню довжних рат на бондах в американській валюті, як також на імпортах товарів, які доводиться Канаді набувати в Злучених Державах.

Панує також переконання, що й Канада невдовзі заведе інфляцію.

Інфляція наступила під натиском фармерів

Скільки обезціненя американської валюти буде мати корисних наслідків для Канади, а особливо для фармерського стану, годі пророкувати. Канада покищо ще й надалі лишається при золотому підкладі канадійської валюти і якщо премієр Беннет не навчиться нічого з найновішої лекції Злучених Держав і не копне золотий стільчик з під канадійської валюти, видається, що мимо всього штучно роздуваного пресою оптимізму, ціна на фармерських продуктах, а головно на пшениці, не дуже то піднесеться. Злучені Держави через обезцінення своєї валюти можуть бути поважним конкурентом канадійської пшениці навіть на британському ринкові. Слід зрозуміти, що до обезцінення американської валюти причинилися найбільше американські фармері, які загрозили своїм конгресменам, що коли Злучені Держави не обезцінять гроші, то вони мали вийти на рільничий страйк 3-го травня.

ЕКЗЕКУТИВА Ю. Ф. А. ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАМКНЕННЯ ГОВЕРМЕНСЬКОГО БУДИНКУ

На свойому черговому засіданню Екзекутива Злучених Фармерів Алберти (Ю.Ф.А.) в Келґарах ухвалила резолюцію, в якій домагається від уряду замкнення будинку, в якому мешкає лефтенант-говернор Алберти.

Удержання цього дому коштує провінцію 25 тисяч долярів річно, які то кошти покриває уряд з податків. Екзекутива Ю.Ф.А. уважає, що краще замкнути цей будинок, чим обнижувати шкільні гранти.

Віримо, що крок Екзекутиви фармерської організації стріне загальне признання серед фармерів, бо 10 тисяч річної платні, яку одержує лефтенант-говернор, є вповні вистарчаючою на життя і з тої платні може він заплатити сам рент і удержання дому, а гроші видавані на удержання дому коштом провінції можна обернути на щось корисніщого.

Премієр Браунлі проти замкнення будинку

На питання репортерів преси, що думає премієр про резолюцію Ю.Ф.А. Екзекутиви, відповів він, що замкнення будинку не принесе великих заощаджень, бо навіть коли в ньому не мешкавби лефтенант-говернор, то будинок порожним держати не можна й все таки треба когось оплачувати, щоби його доглядав, а це також коштувалоб гроші. Будинку в цю пору продати не мож і не можна допустити до того, щоби він стояв пусткою, — каже премієр.

МАНІТОБСЬКІ ПОСЛИ УХВАЛИЛИ ЗНИЖКУ ПЛАТНІ

Посли манітобського сойму ухвалили обнизити свою посольську платню о 7 процент, тобто з $1,800 на $1,674, як також заявилися за змешенням числа послів.

Послам Алберти та Саскачевану не зашкодилоб взяти собі акцію манітобських послів за примір.

ПРИЗНАЮТЬ НЕДОСТАЧУ ПОЖИВИ; ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ГОЛОД

"Хоч в Росії від якогось часу панує серіозна недостача поживи, то ширені вістки за границею, немов тут панує голод, є рішучою брехнею". Так говорить про теперішню ситуацію самі большевики в Росії. В свойому офіціяльному звіті говорять, що недостача поживи панує навіть в таких рільничих країнах, як Кавказ і Україна, та що ця недостача буде тривати аж до нового збору хліба. Всеж таки після большевицької "льогіки" недостача поживи це не є жаден голод!..

Коли вам не дасться хліба, ви можете тільки говорити, що не маєте що їсти, однак не смієте говорити, що ви голодні.

Хитріж ті товариші большевики, ей Богу хитрі. І їсти нема що і голоду нема...

За Чиї Гроші Гітлер Добився Диктатури?

Навіть за панування Кайзера про Німеччину не писала тільки світова преса, як це діється тепер, відколи Гітлер став диктатором того краю. Ні Сталін, ні Муссоліні не звернули на себе ніколи стільки уваги, що Гітлер. Немає дня, щоби преса не доносила сензаційних вістей то про жидівські погроми, то про нові погрози Гітлера відібранням якихсь там німецьких територій, тощо. Їм ні числа, ні міри. Одного тяжко дочитатися, а іменно, що за близько двомісячної диктатури Гітлер не почав переводити ані одної точки зі своєї програми, — оздоровити німецькі економічні відносини, як це його партія обіцювала доки ще старалася допасти до влади. Не почав Гітлер брати в карби ані банкирів, ні лихварів, ні індустріяльних баронів, взагалі ані пальцем об палець не вдарив Гітлер, щоби завести приобіцяне "третє царство" німецькому народові. Всьо що він дотепер робить то нечувані експерименти вбити в німецькому народові всяке чувство людяности, взяти нарід в карби неволі, наслідуванням що до йоти московських большевиків з тою хиба ріжницею, що червоні кати роблять це нібн в імени робітників, а Гітлер в імени "відродження німецького народу" та старається в Німеччині викликати такий воєнний настрій, якого Німеччина не знала навіть в послідній великій війні. Все це робиться для підготовки Німеччини до нової різні і саме тепер показується, які сили криються поза тим німецьким гітлеризмом, та хто то фінансував гітлерівський рух.

Фабриканти муніції пособляли Гітлерові

Один визначний европейський кореспондент фон Пассан, який є дуже добре обзнакомлений з ситуацією в Німеччині, пишучи про шалене зброєння Німеччини, ставить перед читача такий запит: "Пощо Німеччині великої армії? Ради забезпеки? Та чи атакує хто Німеччину?" І рівночасно дає таку відповідь: "Німці свідомі того, що на них ніхто не приготовляє нападу, однак і свідомі того, що її сусіди озброєні від ніг до голови. Та мотивів Німеччини зрівноваження своєї збройної сили з другими націями треба пошукати деінде. Через роки гітлерівський рух фінансували так німецькі капіталісти, як і монархісти, а також заграничні капіталісти, яких капітал заангажований в фабриках амуніції. Фінансували Гітлера росій-

(Докінчення на сторoні 4-ій)

Є Місце На Поправлення Економічних Відносин

Промовляючи в домініяльному парляменті підчас дебати над федеральним буджетом, фармерський посол Кутей з Мекланд, Алта., один з діяльніщих членів Федерації Кооперативної Господарки, сказав, що уряд немає найменших плянів на поліпшення тяжкого положення краю, з тільки живе надіями на поправлення відносин, хоч в дійсности не робиться нічого, щоби ті надії сповнити. Великі надії покладає тепер уряд на нову економічну конференцію, яка відбудеться в червні в Европі, однак ця надія може бути порожною і конференція готова не принести нічого. "Конференція, чи не конференція, Канада мусить сама розвязати свою проблему" — говорив посол Кутей. Політика уряду в підтримуванню золотого стандарду тільки причиняється до побільшення цеї проблеми. Відносно побоювань уряду перевести в краю контрольовану інфляцію, посол Кутей сказав:

В обличі всього того, що сталося, міністер скарбу говорить, що неминучим наслідком інфляції наступить відтягнення чужинцями капіталу з нашого краю, тобто, що доляри від нас відлетять, не сказавши куди.

Ціла сума банкових пожичок і валюти виносить 700,000,000 дол. менше чим перед трома роками. Цю суму можна заступити інфляцією контрольованою в такий спосіб, що можна піднести рівень цін на фармерських продуктах. Посол Кутей також підніс конечність заложення центрального банку.

[М]абуть я повинен ясно зазначити, що обстоюючи заложення центрального банку, я маю в виду національний банк на 100 процент державний, якого завдання й функції булиб виразно означені в чартері".

Посол Кутей заявив, що хоч він рад чути, що канадійські банки находяться в доброму стані, то кінець кінців, населення з банків не жиє. Воно жиє з індустрії і продуктів. За багато звертається уваги на тривкість банків, а за мало на певність індустрії і продукції. Забагато присвячується уваги фінансам, а за мало звертається уваги на вимоги населення.

В Канаді й під теперішню пору є ринок збуту на продукти нашої індустрії, колиб тільки ми більше хотіли звернути уваги на людські запотребовання, а менше на зиски.

Покликуючися на цифри Статистичного Бюра, посол Кутей навів, що в Канаді є 728,000 фармів (для заокруглення цифр пропускає він сотки, а покликається тільки на тисячі). З цих 728,000 тільки на 116,000 фармах є радія. Значиться, можна знайти ринок на 612,000 радій. На 321,000 фармах є авта, а 407,000 фармерів обходяться без авт. Телефонів є 233,000, а 494,000 фармів без телефонів. Не забувайте, що ця статистика є з року 1931, а в 1932 році більш чим половину телефонів забрано. З цілого числа, заледви 60,000 фармерів мають в кухнях водопроводи, а тільки в 36,000 хатах є купальні. Скільки інших вигод моглиб мати в себе фармері, колиб так уряд хотів подбати о плянову господарку в краю, зрозумів вимоги людства в першій мірі, а не беріг інтересів банкових магнатів?! Чи господиням на фармі не належиться така сама вигода, як і господиням по містах, що моглиб мати і електричні пральні, електричні залізка до прасовання, електричні печі, електричні холодільні на переховання мяса, сметани і т. п.?

Та вмісто плянової господарки в краю, вмісто приверненя купучої сили, уряд видушує з населення останні соки, наложуючи податки на цукор і інші потрібні до життя річі, щоб тільки зрівноважити буджет, щоб не потерпіли банки і грошеві магнати!..

ГРОЗИТЬ КОНФІСКАТОЮ МАЙНА

Коли в стейті Міннесота, в Злучених Державах зібралася перед соймовим будинком товпа народу, що прибула там з домаганнями, аби уряд заопікувався голодним населенням, забезпечив фармерів перед утратою майна і дальшим зубожінням, говернор Ф. Б. Олсон промовляючи до зібраних зі сходів стейтового капітолю сказав, що коли сойм, який тепер там засідає, не подбає, щоби поправити відносини населення, то він сам, силою свойого становища, догляне, щоби в його стейті населення не терпіло нужди, хочби прийшлося сконфіскувати багатій клясі майно і прогосити в стейті виімковий стан. "Так довго, як довго це спочиває в моїй силі, я не допущу, щоби в мойому стейті населення терпіло нужду".

Олсон є одиноким фармерсько-робітничим говернором у Злучених Державах, який в послідних часах звернув на себе увагу тим, що не боїться виступати проти капіталістичних безправств. Недавно, коли в стейті Міннесота кредитори почали наступ на задовжених фармерів, висилаючи шерифів, говернор Олсон покликав військо, що би перешкодило в тому й прогнало шерифів з ліцитації.

Досі ми знали тільки про случаї, що військо стояло все на службі кляси пануючої, але говернор Олсон проломав той звичай і покликав військо на оборону бідних.

БРЕКЕН ЗА ОБНИЖЕННЯМ ПРОЦЕНТОВОЇ СТОПИ

Заким манітобський сойм відрочено, премієр Брекен вніс резолюцію з домаганням, щоби домініяльне правительство, в кооперації з прочими провінціями, повзяло кроки обнизити процентову стопу. Робітнича група в цілости одобрила резолюцію.

КЕЛҐАРИ НЕ ПОКИДАЄ ДУМКИ ПРО СКРИПТИ

Місто Келґари, яке від кількох місяців носиться з думкою випустити свої домашні гроші (скрипти), має на думці внести до провінціяльного уряду Алберти і домініяльного, петицію о позволення друкования скрипів в 50-центових і однодолярових деномінаціях.

ХОТЯТЬ ОБМЕЖИТИ ВЖИВАННЯ ПАЛЬНОГО ОРУЖЖЯ

На днях внесено в домініяльному парляменті в Оттаві поправку до закона про вживання пального оружжя, тобто револьверів, пістолів чи бровнінгів, без спеціяльного дозволення від поліції. За нарушення такого закона предвиджується кара пять літ тюрми. Таксамо буде заострена кара проти осіб, які без спеціяльного перміту таке оружжя продають.

НЕ ДЛЯ ВСІХ ДЕПРЕСІЯ

Недавно дирекція Вулвартового склепу в Англії проголосила, що ця компанія виплатить шеровцям за 1932 р. 70 процент в дивідендах. Щоби належно "відсвяткувати" свою радість, яких 20 найвищих урядовців фірми устроїли в Льондоні бенкет, на якому обід виносив по $38 від особи.

Зараз через дорогу від того готелю є звісний льондонський Гайд Парк, в якому в той самий час тисячі безробітних сидять по лавках голодні і обдерті.

Вулворт склеп, це той 15-центовий склеп, який має свої філії і в Канаді.

Росія винна Великій Британії $5,284,865,000, тобто о половину більше чим цей довг виносив в році 1918.

АЛЬКОГОЛЬ З ПШЕНИЦІ

Фармерський посол до домініяльного парляменту Кутей (з Мекланд) взиває федеральний Департамент Рільництва, щоб поробив докладніші досліди про виріб алькоголю з надвишки канадійської пшениці, який з домішкою газоліни, може дуже добре надаватися до ужитку в автах, тракторах і взагалі в машинах, палених газоліною.

Посол Кутей наводив, що багато канадійської пшениці можна зужити на виріб такого алькоголю і це причинилосьби до піднесення ціни на пшениці щонайменше 10ц. на бушелі.

РОБІТНИЧА ПОБІДА В ЗАХІДНІЙ АВСТРАЛІЇ

В виборах, які відбулися в стейті Західної Австралії, 9-го квітня, робітнича партія вибрала більшість послів проти коаліційного уряду —під проводом премієра Мічеля. Тимсамим Західна Австралія виявила своє бажання відлучитися від австралійської конфедерації, в якій східні стейти контролюють цілий край, подібно, як досі в Канаді, що Онтерія і Квебек, мають політичну і фінансову контролю над цілою Канадою.

Робітнича партія, яка звела завзятий бій за сецесію одержала при виборах 28 послів, націоналісти 8, краєва партія 9. З пятьох округів ще не було точного вислідку; коли пишемо цей звіт, однак колиб з тих округів і вибрали посли коаліції, то все таки робітнича партія матиме 6 послів більше.

БУВШИЙ МЕЙОР БЛЕЧФОРД ПОПОВНИВ САМОВБИВСТВО

Минулої суботи, 22. ц. м. в ріці Саскачеван, одну милю на схід від моста на "Фрейзер Флетс" в Едмонтоні, знайдено тіло К. Блечфорда, який поповнив самовбивство вистрілом з револьвера почім кинувся в ріку.

Блечфорд покинув дім ще в четвер рано коли вся родина ще спала. Коли через два дні не навертав до дому, жінка дала про це знати едмонтонській щоденній пресі та заким поліція почала за ним пошукування, хлопчиска, які бавилися над рікою здибали його тіло в ріці.

Блечфорд був колись алдерменом, опісля через три роки мейором Едмонтону, а також послом до Оттави з Східного Едмонтону, до 1930 року.

Послідними часами скаржився на лихе здоровля і нервовість і мабуть це було й причиною до трагічного покінчення з життям.

ФРАНЦІЯ МАБУТЬ ПІДЕ В СЛІД ЗА ЗЛ. ДЕРЖАВАМИ

Льондонська преса з суботи, 22. ц. м. подає, що в фінансових кругах панує переконання, що Франція піде слідами Злучених Держав і також усуне золотий стандард французької валюти.

Фармер одержує заледви два і пів цента за кварту молока, яка продається в містах по 10 до 11 центів. Чи дивно, що діти безробітних немають подостатком найважнійшої для них пожи- ви — молока?

ОДИНАЦЯТЬ ДЕРЖАВ БЕРУТЬ УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ

Цього тижня почалася у Вашингтоні, Злучених Державах, конференція представників одинацятьох держав, які зістали запрошені президентом Рузвелтом, щоб порадитися спільно над справами економічними, тарифовими та справою розоброєння.

До участи запрошено Англію, Францію, Італію, Німеччину, Китай, Японію, Бразилію, Мексико, Аргентину, Чіле й Канаду.

Ця конференція малаб обдумати пляни на світову економічну конференцію, яка має відбутися в Льондоні в червні, при участи всіх держав світа, на якій, як кажуть, мал[а]сьби вирішити остаточне оздоровлення промислу й торговлі.

Скільки користей принесе Вашингтонська конференція, а по ній льондонська, можна здогадуватися по тім, скільки принесли всі попередні конференції.

РЕФЛЕКТОРИ ДАРОМ

Саскачеванський уряд рішив давати фармерам зовсім даром червоні рефлектори, які фармері малиб уживати на возах. Ці рефлектори заступалиб ліхтарні, які служилиб в ночі автомобілистам за пересторогу, чим до великої міри можна буде оминути нещасних зударів з возами, які досі не були рідкістю. Відтепер рефлектори малиб фармери прибивати на переді і ззаді возів. Кожний фармер дістане їх даром почерез муніципальні уряди.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Український пів-тижневик, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.
Видає Спілка "Фармерського Голосу" кожного 10-го і 25-го дня в місяці, під числом 10336—96-та вулиця, в Едмонтоні, Альберта.
ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель, Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.
Передплата виносить на рік $1.00, на пів року 50 центів, на чверть року 25ц.
ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.
Редакція за оголошення не відповідає.

THE FARMERS' VOICE
Semi-monthly paper, devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers.
Published on the 10th and 25th day of each month by
THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO.
10336—96th Street, Edmonton, Alberta.
JOHN SOLLANYCH, Manager, THOS. TOMASHAVSKY, Editor.
Subscription Rates: $1.00 yearly; 50c half-yearly; 25c quarterly.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
Telephone 24471.

Address: THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street -:- Edmonton, Alberta

По Сесії Албертійського Сойму

Сесія албертійського сойму скінчилася 11-го ц. м., посли позафасовували за свій двомісячний час по $1,800.00, позатирали з радости руки й розійшлися вже в своєси з вірою, що сповнили свої посольські обовязки після своїх сил найкраще, коли вже не супроти своїх виборців, то бодай проти своїх партійних провідників.

З дневникарського обовязку годилобся зсумувати перебіг діяльности тої сесії й передати це своїм читачам, однак не можливо це зробити з двох простих причин: раз тому, що нема в нас місця переповідати бодай з грубшого все те, що за тих два місяці там підношувано, а друге те, що не все воно для читачів буде інтересне.

Бо кому буде інтересним слухати переказів тих порожних бесід виголошених в дебаті над престольною промовою, що тяглася близько два тижні, бо кому інтересним знати всі ті зміни до ріжних міських чартерів, чи про подробиці доходжень комісії в звязку з надужиттям міністерства публичних робіт, які вигвинтув ліберальний лідер, а яких комісія нічого не дошукалася.

Що для нашого фармерського загалу було найцікавіше знати про діяльність сойму, то це що зробиться для них під зглядом охорони задовженого майна, що зробиться з податками, та взагалі, які полекші принесе сесія фармерському станові й які надії принесе на поліпшення фармерської долі й видигнення з тяжкого положення, в якому находиться фармерство. І нема причини думати, що таких надій фармері не покладали, тимбільше, що само правительство складається з фармерських представників, в якім то правительстві виснажене тяжкою економічною кризою фармерство шукає захисту.

Про Акт, який мавби охороняти задовжених фармерів, та про розложення податкових рат на шість років, ми вже згадували. В попередньому числі подали з нього важніщі уступи й з ним не один задовжений фармер, який шукатиме перед "Дебт Аджюстмент Борд" охорони сяк чи так познакомиться. Хоч на нашу думку цей Акт не вийшов таким, щоби не підлягав бодай лагідній критиці, то він є актом і критика наша йому ні пошкодить ні поможе. Слід зазначити хиба те, що мимо того, що премієр Бравнлі на вступі сесії заявляв, що найважнішою справою на порядку буде цей Акт, то справа з ухваленням цього Акту йшла так пиняво, що його третє читання відбулося вже аж послідного дня, саме перед відроченням парляменту і остаточне вирішення про склад директорів Ради полишено лефтенант-губернорові, який має назначити людей, котрі малиб вирішувати чи кредитори можуть починати судові кроки проти довжників чи ні.

Більше поза ухвалення Акту не винесла минула сесія нічого важливіщого для фармерського стану, що гідне булоб занотовання, а коли що було й уникнуло нашої уваги, то нехай виправдає нас брак більшого персоналу в редакції, який мігби за тими справами точніще слідити в пресі. В прочім, коли що не зі своєї вини переочили, наші українські посли, котрі мають точніщий рекорд з діяльности сойму можуть подати переочені нами справи до часопису, що радо помістимо.

Наше Розчарування

Не підчас одної сесії доводилося нам час від часу заглядати до парляменту, щоби послухати нарад, заходив редактор "Ф. Г." й підчас теперішньої сесії і то частіще, чим підчас попередних сесій. Наша цікавість була тимбільша тепер, що в цій тяжкій економічній кризі так фармері, як і робітники мають причину сподіватися від сойму деяких змін законів в користь діткнених кризою фармерів і робітників, мають причину сподіватися, що сойм та ще й складаючийся з більшости фармерських представників, дасть провід до переведення неодної реформи в користь населення провінції. На жаль, нічого подібного! Так уряд як і посли не виказали найменшої ініціятиви до поступовіщих реформ і в наших очах фармерський уряд нічим не ріжниться від консервативного уряду в Бритіш Колюмбії, чи коаліційного в Саскачевані, або прогресивно-ліберального в Манітобі. Які закони там, такі й тут. Як пильнують консервативні уряди, щоби рівноважити свої буджети коштом біднішого населення, так пильнує цього й фармерський уряд. Мимоволі насувається думка, що провінціональні уряди є нічим іншим як зорганізованим апаратом до колектовання банкам і грошевим магнатам довгів і фармерський уряд Альберти не становить виимку.

Таке переконання стає в нас твердшим, коли пригадаємо собі внесок робітничого посла Петінсона, який домагався підчас дебати над буджетом, щоб переагзамінувати буджет і вмісто видушувати з населення податки ради зрівноваження буджету, видати провінціональні скрипти, що причинилосьби до привернення промислу й торговлі. Домагання Петінсона розбилося до стін соймової салі, але не найшло ні прихильного уха ні місця в головах правительственних послів. Всі вони разом з лібералами і консерватами побили пропозицію посла Петінсона, за якою голосували тільки самі робітничі посли. Не хочеться вірити, щоби ані один посол з правительственних лав не поділяв думки робітничого посла Петінсона, за те хочеться вірити, що посли фармерські уважають премієра Бравнлія немов своїм хлібодавцем і не дай Господи наразити собі політичного боса! Страх перед поправкою Петінсона зрозумілий. Пощо, думають собі видавати скрипти й наражувати себе на неприємність з банками, які готові провінції урвати кредит, а тоді урвуться чеки! Нібн, що правда, платню свою вони й так дісталиби і то цілих $1,800, але біда в тому, що ця платня булаб вже виплачена скриптами, яких в банк не затаскати й проценту від них не дістати. Требаб їх пустити в обіг, а сума трохи за величенька. Нічого з неї не переховаєш на приріст.

За те правительство пана Бравнлія на сто процент допильнувало, щоби ухвалити пів міліона долярів змінного, від довгів панам бондголдерам, того змінного, яке домінія, провінції і муніципалії платять в американських долярах наслідком упадку вартости канадійської валюти. Для шкіл на гренти грошей нема, хочби їх прийшлося половину позамикати, за те для бондголдерів, для тих грошевих міняйлів, які довели Канаду до банкроцтва, гроші мусяться знайти! З $500,000.00 долярів аби тільки по пять сот долярів дати на шкільні гренти, сталоб 1000 школам!

Таку вірну службу правительства банкам і грошевим міняйлам годі уважати корисною для провінції, тимбільше для фармерського населення і не хочеться вірити, щоби поступок пана Бравнлія подобала та організація, яка доручила йому керівництво уряду.

Приятеля в біді пізнати

Поступок премієра Бравнлія і його фармерських послів стає тимбільше дивним, що так Робітнича Партія, з рамени якої є послом Петінсон, як і Ю.Ф.А., з рамени якої вибрані правительственні посли і уряд Бравнлія, творять формально політичне обєднання С.С.Ф., і вже самий той факт зауки вимагає зі сторони послів фармерських більше послідовности й заманіфестовання спільности інтересів не тільки голословністю, але й чином! Хиба маємо мати враження, що С.С.Ф. добра для фармерських послів тільки коли ходить о заступлення нею перед фармерами, а коли посли робітничі, які є також членами С.С.Ф. вносять корисний внесок так для фармерів, як і робітників, але нелюбий банкирам, тоді на них рукою махнути?! По чинах, а не по словах, пізнається приязнь!

Бога взивай, а рук прикладай

Обсервуючи діяльність минулої сесії, наслухавшися та начитавшися в щоденній пресі тих дискусій, годі не поділитися з читачами тою наукою, про яку ми вже свойого часу на сторінках "Фармерського Голосу" писали: парлямент робить те, що публична опінія і домагання населення з боку свою силою подиктує йому.

Сьогодня парляментам диктують свою волю банкирі й моргеджові компанії. Вони зорганізовані, а організація, це сила. Свідчить про це недавній факт, що коли ходило о забезпечення їхніх інтересів, то аж з Торонта приїхав представник моргеджових компаній, щоб перекрутити деякі параграфи в Дебт Аджюстмент Акті так, аби не кривдили їх. Фармерам треба також мати свою сильну організацію не тільки політичну, але й економічну, щоби впливати на уряд і домагатися своїх прав. З організованою силою числяться, зорганізованого голосу слухають!

Коротша Дорога до Організації

В минулому числі "Фармерського Голосу" в статті "Від слів до діл" порушили ми справу конечности скликання Фармерського Зізду, на якому малосьби обговорити і достаточно започаткувати організацію українських фармерів в Алберті. Де і в якому часі мавби відбутися такий Зізд, заповіли ми, що в цьому числі часопису мав бути поміщений квестіонар з підданими місцевостями й кількома датами, які наші читачі малиб виповнити і з висліду такого голосовання можна було призначити Зізд в тому місці і в той день, за якими заявилосьби більше голосів. Очевидно, над цею справою мали голосувати самі читачі "Фармерського Голосу", люде, які уважають цей часопис речником тих ідей і стремлінь, з якими вони зсолідаризувалися й яких можна вже як не в цілости, то до повної міри уважати за піонірів-носіїв ідей, які цей часопис заступає. Їм, зовсім справедливо, належаласьби та честь бути ініціяторами і учасниками того Зізду.

Але це була думка одного чоловіка (редактора часопису цього), а не меншого чи більшого колективу думок людей заінтересованих тою справою, які-також мають право до вислову на ту справу своїх думок.

Від часу появлення нашого проекту в минулому числі, тобто в цих послідних двох тижнях, дістали ми кілька дописей в справі Зізду, рівнож приватних листів від деяких одиниць з фармів, стрічалися з деякими людьми з кольонії в Едмонтоні, чули ріжні добрі ради і як кажеться: що дві голові то не одна, з тих дорад і завваг прийшли до заключення, що краще два рази міряти, а раз рубати, або іншими словами кажучи — для успішнішого поведення справи, відступити від першого проекту, а приняти инший, кращий і кориснійший.

Не є ніякою тайною, що "Фармерський Голос" за не довгий час свойого істнування не міг поширитися у всіх закутинах, де живуть наші фармері. Є кольонії, а зглядно почти, куди часопис вже доходить і в кілька десятках примірників, є такі, що йде по кільканацять, подекуди по кілька примірників, а є ще й такі кольонії, що про його істнування й не чули. Наші скупі фонди не позволяють на висилання багато оказових чисел, як і не маємо під руками множества адресів, щоб кожньому висилати оказові числа. Є багато й таких фармерів, що ще не стали передплатниками часопису з браку грошей, хоч читають наш часопис по сусідах. А годі-ж допускати заключення, що ті, що ще не є передплатниками, не інтересуються справою організації. Та після нашого першого проекту вони булиб мимоволі позбавлені від участи в Зізді. Це булоб кривдою для тих фармерів, що ще не є передплатниками. Краще поступити в спосіб, який пропонує гр. Топольницький з Пакан. Нехай ті наші читачі, що інтересуються зорганізуванням наших фармерів візьмуть на себе обовязок переговорити справу з своїми сусідами, скличуться до котрогось фармера, заложать свій фармерський гурток, хочби й під назвою Організація Українських Фармерів, в цьому гуртку призначать хочби й маленьку вкладку на організаційний фонд, обговорять де і коли найліпше скликати Зізд, та повідомити про це нашу редакцію "Ф. Г.", яка подасть ту добру новину до відома читачів на сторінках часопису. За примірем перших гуртків підуть й другі місцевости та поорганізують в себе такі гуртки. До кількох тижнів може повстати кілька або й кільканацять таких гуртків з кількадесяти членами. Це вже бувби добрий початок до двигнення організації та поширення її на цілу провінцію спільно обробленими плянами на Зізді, який скличуть ці істнуючі гуртки почерез сталий контакт з собою при помочи часопису "Ф. Г.", який бувби зарядним органом тих гуртків.

Це булаб коротша дорога, бо за той час доки переголосувалиб коли і де скликати Зізд, може повстати кілька відділів, що вже буде завязком організації ще до Зізду.

Тепер, коли вже вибирається на погоду і добрі дороги, редактор "Ф. Г." буде міг на бажання тих гуртків прибути до них з відчитом на теми організаційні, познакомлюючи ці гуртки з фармерсько-робітничим рухом в Канаді, передискусувати з присутніми стремління й платформи тих організацій, які поставили в свою основу питання про поліпшення фармерського стану і економічне визволення трудящого народу, та методи, якими найлекше ту ціль осягнути. На таких мітингах можна буде поухвалювати резолюції на Зізд, які то резолюції маббутні делегати тому Зіздові предложилиб, і прочі справи, які вязалисьби з організаційним питанням.

Саме вже організаційне життя вкаже, що і як робити далі.

Тому найпрактичніще буде, коли не відкладаючи справи, проворніщі одиниці на фармах візьмуться за діло й пічнуть організувати такі гуртки хочби й по перечитанню цеї статейки, щоби маббутній Зізд міг відбутися десь по весні.

Сподіємося, що вже в слідуючому числі "Ф. Г." принесе читачам радісну вістку про перші гуртки організації українських фармерів.

Ану, як пише гр. Топольницький — котра місцевість удостоїться першого числа?

Коли наслідком обезцінення американських грошей, Канада зискає багато на тім, що заощадить на змінному, цікаво, чи пан Беннет обнизить ціну на цукрі.

На плачення змінного п. Беннет видушує в канадійського населення, між іншими податками, 2 центи на фунті цукру й тепер, коли того змінного не треба буде платити, пан Беннет повинен засолодити душі канадійців скасованням того гіркого акцизу.

Чому Панські Наймити Поборюють Соціялізацію?

Багато фармерів, що вжилися з сьогоднішною капіталістичною системою, не хочуть завдати собі труду подумати над великими користями, які дає кооперація. До всяких соціяльних змін ставляться з упередженням та ворожнечою, бо виховані капіталістичними школами, капіталістичними політиками і економістами, в інтересі яких було і є боронити сьогоднішної капіталістичної системи, в якій упривилейована кляса може жити легко коштом трудящих — фармерів і робітників.

Звідси й походить упередження й ворожнеча до Федерації Кооперативної Господарки, в якій обєднуються ті фармері і робітники, що стремлять до зміни сьогоднішнього капіталістичного ладу, ладу, в якому все що випродуковується для життя опирається на зискові, на такий лад, в якому всі потрібні життєві середники продукувалисьби для вжитку людства. Всі капіталістичні агенти стараються перекручувати платформу С. С. Ф., щоби тільки баламутити фармерів, аби вони держалися осторонь цеї організації, бо мовляв, вона стремить до знищення приватного майна, до соціялізації ваших маєтків і пр. На закиди капіталістичних агентів годі давати вичерпуючі відповіди, бо вибєте йому з рук один аргумент, то він, як пяний плота чіпається другого аргументу. Це їхній шматок хліба, за це їм платять і їм нема чого дивуватися. Дивуватись би більше самим фармерам та робітникам, що даються таким агентам баламутити і за ними вторують на превелику шкоду самим собі. Бо чиж не дурним являється їхній аргумент про "відбирання" приватної власности—тобто вашої хати, чи вашої хатньої обстановки, коли сьогодя маємо наглядні докази, що ваш дім, вашу довголітню працю забирає капіталістична система, яка нищить ваше родинне життя, викидаючи вас на вулицю, коли ви задовжені, а задовжені тому, що ціну на ваших продуктах диктує та сама капіталістична система так, щоби ви поза своє марне істнування ніколи не стали на свої ноги, а все були наймитом банків і фінансових магнатів, які з вашої тяжкої праці тягнуть собі життєві соки.

Про соціялізацію можна розводитися дуже широко, але можна головне окреслення пояснити й коротко, в простий спосіб. Соціялізація означає усуспільнення засобів продукції життєвих середників, як: фабрик, млинів, копалень, залізниць, кораблів і пр. дібр, які повинні бути власністю всіх людей, а не горстки капіталістів. Звісно, що все добро, яке тільки бачимо на цьому світі, повстало з землі і є перетвором людських рук. Хліб з землі. Будинки, в яких містяться фабрики—з землі, будь вони з дерева, з каменя чи з цегли, всеж таки дерево походить з землі, камінь з землі, цегла з землі. Угль з землі. Залізо, з якого побудовані кораблі, льокомотиви, вози, авта, все з землі. Цю землю не призначив Бог для самих капіталістів. Нею і всім тим, що з неї видобуто, повинно покористовуватися все людство, а не горстка капіталістів, яка привластила собі всі ті добра на підставі законів, які й сама в свою користь поухвалювала. Входити глубоко в історію, як і коли ці закони повстали годі. Вони творилися віками і ми ще й сьогодня є свідками, що пануюча кляса й тепер почерез уряди, які стоять на її службі, ухвалюють закони в користь капіталістів. Колиж так, коли ми бачимо, що капіталістична кляса привластила ті добра законами, то і законами треба те добро від неї вивластити на користь всеї суспільности.

І коли ту соціялізацію капіталістичні агенти інтерпретують вам немов це є замахом на вашу приватну власність, то запитайте їх, або себе, скільки то приватної власности у вас є? Мало не половина фармерів заморгеджованих, або на не виплачених фармах. Чи це їхня власність? Ні, вони тільки рентівниками в моргеджових компаній. В задовженого фармера не тільки земля не його, але й скот, машинерія, хата і обстановка в хаті, не його. Все це можуть в нього вліцитувати. Чомуж так завзято боронять капіталістичні агенти тої "приватної власности" фармера, яка в цій системі визиску і обдирства не є більш приватною власністю, чим той воздух, яким дихаємо! Бо й при чім же тут приватна власність, коли фармерові диктують ціну на всіх його продуктах? Звісно, ці капіталістичні агенти боронять приватної власности капіталістів, боронять того царства на землі, в якому живуть капіталісти, ці пани нашого життя, які диктують фармерові ціну на його продуктах, які продає і диктують ціну на тих продуктах, які фармер купує!

Тому й зводять сьогодня боротьбу всі капіталістичні агенти проти Федерації Кооперативної Господарки, яка стремить до зміни капіталістичної системи на систему, в якій всі багацтва належатимуть до трудящих, то є на систему кооперативну.

Ту боротьбу проти соціялізації фінансують банки й великі індустріялісти та промисловці, бо вони стоять перед загрозою втрати своїх дотеперішніх клясових привілеїв, свойого панування. Їхня боротьба проти змагань фармерів і робітників стане вповні зрозумілою, коли звернемо увагу на такі факти: Один з дванацяти канадійських чартерованих банків зробив в році 1932-у стільки доходів, що декларував чотири міліони долярів в дивідендах. Чотири міліони чистого зарібку для горстки шеровців, які є властителями майже всіх прочих банків в Канаді, хоч і під ріжними іншими назвами в часі грізної економічної кризи, в часі великого безробіття, в часі коли фармерам голова висите з журби, де їм роздобути гроша на обув та найконечніщі річі на господарці. В часі, коли всякий інший бізнес в краю занепав з браку кредитів.

Коли взяти чотири міліони за пересічний зиск всіх канадійських банків, це зробить близько 50 міліонів долярів. Звісно, що колиб в Канаді були банки зсоціялізовані, що й власне є другою

Друкарня Івана Солянича

ВИКОНУЄ ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ ДУЖЕ СТАРАННО І ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

У всіх друкарських справах удавайтеся до нас.

Товариства, Секретарі Шкільні та Муніціпальні, Міські Управи і Бизнесмени повинні удаватися зі всякими роботами до друкарні Івана Солянича, де дістануть добру роботу та скору услугу.

СПРОБА ПЕРЕКОНАЄ ВАС

Alberta Printing Co.
10336 - 96th STREET, EDMONTON, ALTA.

точкою в платформі С.С.Ф., то тих пятьдесять міліонів долярів булиб власністю канадійської суспільности, булиб в обороті людей, а не пліснілиб в огнетревалих касах приватних банків. Ось вам одна з причин, чому капіталістичні стовпи і їхні агенти так завзято виступають проти фармерсько-робітничого руху, проти Федерації Кооперативної Господарки, яка обєднує фармерів і робітників в цілі заведення нового суспільного ладу, в якому всі плоди трудящих належалиб до самих трудящих, а не до горстки упривилейованих. Чи справедлива і оправдана може бути така система, що дає змогу кільком, чи кільканадесятьом особам робити міліонові зиски тоді, коли в Канаді близько 1,400,000 осіб находиться на публичній допомозі? Дайте собі відповідь на це питання самі.

Колиб копальні угля належали до суспільности, чи требаб платити за тон вугля від 6 до 8 долярів, коли продукція одної тони не коштує навіть два долярі? Чи тяжко знайти собі відповідь, кільки зисків роблять вуглеві компанії? Чи не дивно, що в Алберті, де находяться великі поклади вугля, населення мусить платити по 8 долярів за тон?

Чи приходить вам коли на думку, скільки в Алберті находиться оливи й газоліни, та чи застановляєтесь ви над тим, які кольосальні зиски тягнуть приватні компанії з того неоціненого природнього багацтва провінції, яке повинно належати до населення, що даваллоб змогу фармерам і взагалі албертійським консументам набувати оливу і газоліну за ціну, яка поплачуваллоб кошт продукції, який був би аж надто низький, бо відомо, що кошт продуковання оливи є дуже малий. Сьогодня в капіталістичній системі приватної власности засобів продукції, оливні трести роблять міліонові зиски. Чи дивно, що капіталістичні агенти і преса виступають проти фармерсько-робітничих змагань вивластити природні багацтва в користь суспільности? Чи не перед загрозою утрати тих легко набуваних міліонів стараються вони поборювати Федерацію Кооперативної Господарки, страхаючи фармерів, що ця організація стремить до відібрання фармерських домів, коли в дійсности тут ходить о вивлашчення тих природніх багацтв в користь суспільности і о прикорочення рук капіталістам, щоби не обдирали населення. Баламученням і фальшом хотять капіталісти держати робітників і фармерів в такій темноті, щоби їм тяжко було добачити, як капіталісти вміють штучно обмотувати трудяще населення, щоби воно само боронило інтереси капіталістичної кляси й тим продовжувало панування визискувачів їм на користь, а собі на шкоду.

Багато можна навести аргументів чому сьогодня так завзято поборюють капіталісти змагання трудящих вивластити засоби продукції в користь суспільности, багато можна навести аргументів на відбиття атаків капіталістичної кляси проти фармерсько-робітничих змагань, але так довго, як довго фармері не зорганізуються й не засвідчать зорганізованою силою, що вони свідомі своїх стремлінь, так довго всі сили, що стоять на услугах капіталістичної кляси, будуть ширити між фармерами баламутство й перекручуватимуть платформу Федерації Кооперативної Господарки. Вони не раді бачити фармерів зорганізованими.

Привіт "Фармерському Голосові" з Европи

Прага, 20-го Березня, 1933.

До Високошановних Видавців, Редакторів і Читачів часопису "Фармерського Голосу".

ВИСОКОШАНОВНІ ТОВАРИШІ!

Недавно одержав невідомо ким прислані четверо перших чисел часопису "Фармерський Голос", перечитав, і втішився тим, що розпочали ви це видання з тим напрямком, який виразно вже видко з перших чисел, а саме переоцінкою істнуючого стану, шукання шляхів власними силами, повороту до засад соціялізму, гуртування трудового елементу серед фармерів на засадах захисту праці. Можливо, не детально ще ви означили свій шлях, але він виразний: захист інтересів працюючих. Це головне, і то не способом большевицької демагогії, а органічною працею. Можливо не пощастить вам довго видавати свій орган, а може вже він і перестав виходити за браком коштів, бо бідняки завше коштів не мали, а в цих тяжких часах тим більше їх не мають, але вже добре те, що ви розпочали видання, кинули думку про необхідність фармерам гуртуватися для захисту своїх інтересів у власні трудові організації. Просто серце радується, читаючи дописи з місць С. Боровського, В. Федуна, М. Евстафієвича та інших. Цілковита правда. Фармерам пора вже давно покинути дивиться на світ очима панів та капіталістів, з одного боку, а большевиків-шахраїв і дурисвітів з другого. Треба самим не лише працювати на полі, а й організуватися, щоб захищати ту працю від непрошених опікунів, які намагаються висмоктати з фармера всі зиски то просто капіталістичною системою господарки і держави, то большевицьким обдуренням. Коли фармері можуть працювати невтомно на полі, виконувати найтяжчу працю, то чому не можуть сами себе захистити? Чому в справах громадських, загально-господарських, державних шукають розуму й поради у панів-капіталістів та всяких большевицьких дурисвітів, що обіцяли всім рай, а в СРСР запровадили таку господарку, що люде з голоду гинуть? Чому вони можуть навчити інших, коли самі в себе, де мають повну волю й силу, не запровадили такого ладу, щоб люде хоч не голодали та не світили по вулицях грішним тілом? Фармері до цеї пори думали: моє діло земля, а там нехай інші думають, що і як. Інші думали і робили, але на користь не фармерів, а свою власну. Вони використовували працю фармерів для себе. Думали і дбали про те, як лише обшахрувати фармера, щоб він більше робив, більше заробляв, а зиски з його праці, щоб ішли в їхню кишеню. Пани-капіталісти, гуртуючись у консервативну та ліберальну партії, дбали про самих себе. Вибирали до урядів своїх людей, видавали закони на свою користь. Збудували державу, яка захищає їхні інтереси. Фармері-ж і робітники нехай працюють. Хиба мало дурних? Чомуж називають їх дурними? Тому, що вірили панам, що ті думають про них, а самі не думали про себе: не думали, як їм створити свою владу в державі, перетворити державу так, щоб вона була не панською, а людською, щоб фармері самі владали і видавали в державі такі закони, які би допомагали їм захищати свою працю від визиску і шахрайства, допомагали збувати ту працю в інші краї з певною вигодою для себе і т. д.

Коли я в році 1928 проїздив Канадою, мені сумно було, що наш український працюючий люд, такий працьовитий, честний і не зажерливий на працю других, — зовсім нічого не думає про те, як йому захищати свої трудові інтереси, захищати свою працю від визиску іншими. Сумно було, що він жив не своєю головою, а панською. На них покладав усю надію. А це те саме, якби вівці покладали всю надію на вовків. За панською намовою наші добрі щирі працьовиті люде вірили злісним вигадкам про соціялізм немовби він ворог фармерів і т. д., вірили консервативним, ліберальним та фармерським партіям, складеним з панів-капіталістів, шахраїв. Фармері є всякі: одні самі працюють на своїх фармах, а другі визискують там наймитів, а самі байдикують. Українські фармері — це працівники. Тому не можна покладатися на тих фармерів, які живуть з визиску наймитів. Треба гуртуватися лише з тими, що самі працюють. Тому й раде було мені читати в "Фармерському Голосі" дописи з місць, які як раз на це звертають увагу, які радять фармерам зорганізуватися в незалежний фармерський гурток, вибирати до урядів тільки тих людей, що живуть на фармах і знають фармерські гаразди, які не підшиваються під фармерів, а самі є працюючими фармерами, які мають подбати про те, щоб закони були уложені на користь фармерів і т. п., які мають доглядати, щоб уряди захищали інтереси не капіталістів, а працюючих фармерів. Оце корінь справи. Це розумні думки і мило їх читати, хоч вони й пізненько появилися. Але краще пізно, чим ніколи. Бачу, що українські фармері прокидаються. Навчені бідою починають думати самі за себе. Хотять самі бути господарями на тій землі, на якій працюють. Доволі вибирати до влади всяких чужинців тому тільки, що "вони краще знають". Хоч і краще, то тільки для себе. Тим більше не можна вибирати до влади дармоїдів незалежно від того свої вони чи чужі. "Де господар не ходить, там нива не родить". Коли українські фармері самі не будуть ходити коло державних справ, то там не вродить нічого корисного для них, а самі будяки. Тому я вітаю пробудження українських фармерів, що хотять самі бути господарями не лише при плугові, а й при державному господарстві! Бо всякий має лише те, про що сам для себе подбає. Ніщо само собою не приходить.

Виступаючи на оборону своїх інтересів, фармері вибрали добрий шлях. Не з капіталістами, а з працюючими. Колиж з працюючими, то неминучо треба з соціялістами. Чому? Бо тільки соціялізм, від свойого народження до цеї пори захищав, захищає й буде захищати інтереси працюючих, а інші "приятелі" працюючих шнидко десь зникають. На соціялізм багато в цей час є нарікань. Одні просто брехливі, вигадані капіталістами та їхніми прислужниками; другіж подекуди мають рацію, бо і соціялізм не без людських хиб. Соціялізм не мертва догма, а живий рух до кращого життя, до керування людським життям через громаду, а не окремих одиниць, до задоволення всіх людських потреб способом гуртування праці й виробів, до суспільного володіння природніми скарбами і засобами виробництва, до забезпечення кожній людині не лише права, а можности на працю, заробіток і т. п. Соціялізм спершу появився в індустріяльних державах, а тому більше дбав про індустріяльних робітників. Незнаючі люде стали говорити, що соціялізм взагалі не звертає уваги на робітників коло землі, а тільки на пролетарів заводських. Найшлися такі неуки, що доводили буцім то соціялізм потрібує, щоб усі маломаючі люде для добра свойого позбулися всього, стали пролетарями; тоді тільки можна буде запровадити соціялізм і зробити всіх участниками одної комуни. Пани-капіталісти лякали працюючих фармерів, що соціялізм хоче відобрати від них їх фарми і т. д. Все це почасти брехня, а почасти незнання соціялізму та нерозумні вигадки. Соціялізм не хоче робити бідними тих, що щось мають з своєї праці, а хоче зробити маючими тих, що нічого не мають, хоч і працюють.

Мета соціялізму не обідняти працюючих, а помогти їм забезпечити за собою користування наслідками своєї праці. Соціялізм помагає всім працюючим, але поборює тих, що хочуть жити чужою працею. Соціялізм вимагає усуспільнення природніх скарбів і засобів виробництва не для того, щоб пошкодити працюючим, а щоб помогти їм. Сучасний соціялізм дбає вже не лише про індустріяльних робітників, а про всяких працюючих, як на фабриці, так і на полі, так і по всяких майстернях розумових робітників. Кожному працюючому він вказує його шлях.

Якийже шлях фармерів у Канаді?

Канада нова країна. Людей не має ще густо. А де людей рідко, а землі багато, там не можна заводити повного соціялізму, а лише його початкові ступні.

Початковий ступінь соціялізму — кооператизація, тобто: гуртування всіх працюючих у громадські підприємства, які спільно організують і провадять свою працю спільно, але наслідки її споживають кожен свою частину по свойому. Опріч кооператизації необхідно перебрання в руки громад або держави або в спільне володіння того й другого природніх скарбів і засобів виробництва. Як це зробити, треба поміркувати в кожному краєві зокрема. У всякім разі українські фармері для того, щоб захистити себе від визиску і свавільства капіталістів та їх капіталістичної держави, повинні переробити державу так, щоб вона захищала їх інтереси. Мусять побиваться всякими способами, щоб господарством всеї держави порядкували не капіталісти, а Державна Господарська Рада, складена не з самих урядовців або капіталістів, а з представників працьовників хліборобства, працьовників індустрії, фінансових підприємств та торгу, а опріч того — представників уряду, наукових установ та споживаючого громадянства. В тій раді мають бути окремі фахові ради — хліборобська, індустріяльна, фінансова та торгова.

Хліборобська фахова рада має складаться з самих фармерів. Вона повинна ділиться на відділи — культурний, що має дбати про освіту, школи, пресу, науку для хліборобів; господарський, що має дбати про обробку землі та володіння нею, уряджувати свої виробництва, звязані з хліборобством (вироба машин хліборобських, цукроварство і тим подібне; організувати банки для фінансування фармерів, організувати торговий апарат для продажу фармерських виробів і т. д., а також відділ політичний, що повинен розробляти й проводити в життя закони, які би захищали інтереси фармерів.) Це ще не соціялізм, але ступінь до нього. Такий ступінь, що його можна перевести і в Канаді, колиби фармері зєдналися самі і злучилися з індустріяльними робітниками. Що стосується до володіння землею і фабриками, то це питання в Канаді можна розвязати в той спосіб, що робітників на фабриках зробити співвласниками фабрик, а самі фабрики віддати під керування Державної Господарської Ради. Також співвласниками фабрик треба зробити державу і місцеві муніципали. Земля малаби належати працюючим родинам, з правом передачі у спадщину тільки членам родини та продажу тільки під контролем держави; тоб то: щоб держава мала право, коли буде того треба, припинити скуповування багачами землі в одні руки, і заборонила спродування земель за борги; землі, за які зараз фармері не мають чим сплачувати, малиби перейти у власність держави, з тим, щоб фармері мали право поволі їх викупити, але ніяк не можна дозволяти приватним капіталістам спродувати їх за борги. — Взагалі вже тепер можна чимало дещо зробити на користь фармерів, і це вони для того мають добре організуватися. Те, що почали — вже половина діла. Не все зразу, але капля й камінь пробиває. Добре, що заворушилися, а там уже самі додумаються, що і як робить. Треба тільки самим думать, а не покладатися на когось. От чому я вітаю ваш початок і бажаю йому успіху! Видавці, редактори і читачі мають стати одною фармерською працюючою родиною. Не чекати, щоб хтось їм щось зробив, а самі робити хоч потрошки, але власними силами. Не соромтеся жадної спроби. Ви на доброму шляху.

З щирою пошаною,
Н. Григорів.

На Злобу Дня

Що серед українців в Канаді є ріжні угрупування, про це знають всі українці, що інтересуються життям-буттям нашого народу в цьому краю і мабуть ніхто не чекав аж на "Фармерський Голос", щоби цей факт відкривав.

Кличуть себе всі групи українськими націоналістами, хоч щоби не розминутися за далеко з правдою, мусимо занотувати, що між ними часом тихесенько, часом аж за голосно ведеться спір над тим, хто кращий націоналіст, й тому наші українські націоналісти мають такі націоналістичні угрупування як: націоналісти гетьманці, націоналісти самостійники і націоналісти обєднанці. Не подаємо тих назв по азбучному укладі, тільки по хронольогічному порядку так як вони на світ приходили. Тому, що гетьманці були перші, так їм перша честь, самостійники другі — їм же друга честь, а обєднанці треті, тому вони й на третьому місці.

Перші прийшли на світ, якщо память нас не відцуралася, здається в році 1925. Їхнє потомство з Злучених Держав. Другі прийшли в році 1927, а треті будуть щойно обходити свою першу річницю народження 15 липня ц. р. Чи були українці в Канаді до того часу заким поприходили на світ поміщі національні групи, та чи робили що для свойого народу тут в Канаді і в заморській Вітчині, покищо на це точної відповіди найти годі, бо ще нема у нас канадійсько-української історії, з якої довідалисьби, а та історія, яку пише перший український історик ще не вспіла вийти. Причина мабуть та, що ліс з деревом з якого мавби бути перетворений папір, ще не відкритий, а черенки, якими вона маласьби набирати, ще не готові.

Та ми з національних груп перескочили на історію, але це мимоволі.

Ми й тими згаданими українськими групами не забиралиб в часописі місця, як ми не забирали досі, бо наш часопис має инше завдання. Мають всі вони свої рідні органи, пишуть в них про свої справи, роблять в них іспити зі своїх кваліфікацій, хто з них вірніший оборонець українства, мають читачів, що читають і яке нам діло тручати носа! Ще чого доброго скажуть, що хочемо з ними в конкуренцію ставати, та переганятися з ними хто перший до Київа добіжить... Хай собі здорові біжуть. Всі разом не добіжуть, бо вони люблять одні другим ноги підкладати і кому добігти до Київа, а кому до Пустого Івана, чи до Пацикова, це їхнє діло. В старокраєвій політиці ми таки з ними на перегони не підемо. Це не значить, що не інтересуємося долею своїх братів в Рідному Краю, або не бажаємо видіти Рідний Край висвободжений з під польського та большевицького ярма. Бажаємо, помагали хоч не великими, але щирими жертвами й ще можемо, як будемо в силі помогти, лише сваритися не станемо над тим, чи Україні воля з Берліна прийде, з Женеви, Лондону, від палення польських соломів, чи таки від української свідомости. Це діло нашого народу там на місці. Там їх 40 міліонів, то краще знають, в який спосіб добути волю. Ми раді будемо, коли по можности, тут в Канаді по своїм силам поможемо нашим фармерам та робітникам вказати шлях до поліпшення матеріяльного добробуту, бо коли не будемо вміти здобути собі тут кращих життєвих умовин, то й Рідному Краєві не поможемо. Дід, дідові не поможе...

Ми віримо, що в свойому думанню праві, не ми самі так думаємо.

Можуть нас за наш погляд національні групи ненавидіти, можуть, як не голосно, то потихцем навіть говорити, що наша робота не українська, та ми до них по патент на українство таки не підемо. І не тільки не підемо до них по той патент, але й звернемо їм увагу, що як українцям залежить нам на тім, щоби ті українські національні групи тут в Канаді не виставляли своєю дрібничковою політикою всіх українців перед другими народами на сміх, або, як москаль каже — не валяли з себе дураків.

Бо чи не смішно виглядає справа з тими противбольшевицькими протестами, які мали місце в Едмонтоні в послідних двох тижнях? Зробило УНО протест одної неділі проти большевицьких окупантів України, так СУС давай й собі копіювати УНО і слідуючої неділі протестує СУС. Вчули гетьманці про протести тамтих, гоп тобі в тиждень і в них протест!

Не станемо розбиратися в тім, чи ті протести мали місце, чи не мали. Чи були вони щирі й мали на цілі помогти нещасним жертвам большевицької господарки, чи тільки так, для моди, та для хвальби в англійській пресі. Не знаємо й того, чи наситили ті протести хоч одну голодну дитину на Україні і чи

(Докінчення на стороні 4-ій)

Коли на наліпці вашої адреси покажеться, що ваша передплата вийшла, не забудьте й негайно відновити. Від вашої передплати залежить істнування і розвій "Фармерського Голосу".

НАЙКРАЩІ ФОТОГРАФІЇ ЗА НАЙНИЖЧІ ЦІНИ
дістанете в
SIGERIST STUDIO
9943 Jasper Ave. Edmonton

Фармері Околиці Андрю!
КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ ЕМІЛЯ ТОМАШЕВСЬКОГО
дістанете все свіжі товари і по уміркованих цінах

Тепер Пора Будувати Дім, Коли Матеріял Таний

Громади будують Народні Доми, Церкви; приватні люде будують хати. Цього вимагає життя.

Наш довголітний досвід в будівництві є запорукою, що поручена нам будівля вас вповні вдоволить.

Коли маєте намір будувати хату, Народний Дім, Церкву, чи інші будівлі після найновішого стилю, то заким віддасьте ту роботу кому іншому удайтеся перше до:

JOHN DANYLOWYCH
12028—91st STREET, — EDMONTON, ALBERTA

За Доброю Обслугою
вдавайтеся до
REO GARAGE
під управою
К. АНДРІЦА
механіка-експерта, який особисто доглядає всіх направок авт і троків, щоб своїх костумерів вповні вдоволити.
Андріц перебрав бизнес від І. Р. Повел-а.
РОБОТА ГАРАНТОВАНА — УСЛУГА ВВІЧЛИВА
Говоримо по українськи.
10141—98th Street Phone 25253
(Напроти старого поліційного суду)

Картка Замовлення

Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" виповніть сю картку і зашліть до Адміністрації

THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street Edmonton, Alberta.

Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:

Імя і назвиско ....

Почта ...., Провінція ....

ДОПИСИ

Голоси в Справі Фармерської Організації

Паків, Алта.

Справа порушена гр. Федуном про потребу фармерської організації між нашими фармерами є справою дуже на часі. Думка здорова і я в повні погоджуюся з внесками гр. Федуна, що в час доти не буде організації, доки ми самі над нею не подумаємо й не зорганізуємося. Нам ніхто не поможе, як не поможемо собі самі.

Чи можемо ми, фармері створити між собою Організацію Українських Фармерів? Я кажу, що можемо. Треба тільки взятися до праці. Нехай в кожній місцевости рухливші фармері, що відчувають потребу організації, зійдуться в числі не менше пять осіб, порадяться над потребою організації, скажуть собі, що від сьогодня ім без організації не бути, ухвалять між собою членську вкладку, виберуть Заряд з голови, скарбника, і секретаря і вже є початок організації. Назва тимчасом може бути "Організація Українських Фармерів". Секретар пише про започаткування організації до "Фармерського Голосу", в других місцевостях робиться те саме і вже й є започаткована робота до ширшої організації. Коли таких фармерських гуртків зорганізується вже 5-10, тоді зможуть скликати свою конвенцію, на якій вже можна вибрати Централну Екзекутиву, розробити плани до поширення організації, повибирати комісії — просвітну, економічну, політичну, пресову і прочі, яких для успішнішого ведення організації окажеться потреба і справа піде вперед.

З малих жолудів виростають великі дуби. З нашої хочби й малої в початках організації, може вирости велика організація, яка зможе піднести наше фармерство так під оглядом просвітним, як і економічно політичним.

Ану котра буде перша місцевість, що заложить в себе перший Відділ О. У. Ф.?

Гр. Товольницький.

Вегревил, Алберта.

ХВАЛЬНА РЕДАКЦІЄ!

Сподіюся, що не відмовите місця в Вашім цінім часописі. Я дуже радо читаю "Фармерський Голос" тай мої сусіди раді, що у нас в Алберті є часопис, який присвячений виключно фармерським справам.

Мене дуже зацікавила допис гр. Федуна і я рад, що й другі фармері забирають слово в тій справі. Я хочу висказати свій погляд на допис гр. С. Гевка, який був поміщений в числі з 10. квітня, ц. р.

Праця фармерської організації між українцями дається відчувати дуже болючо. У нас Ю. Ф. А. локалі повставали звичайно на два-три тижні перед виборами і у два-три тижні засипали блаженним сном аж чопова до других виборів. Чи могла така організація принести нам користь, під носити фармерство на вищі просвітнім, економічнім і політичнім? Гіркий досвід навчив нас, відповісти собі щиро, — ні! — Здається, що кожний здорово думаючий фармер погодиться з моєю думкою, що це було каравство.

Коли нам є дорогою наша будуча доля і долі наших дітей, то ми не смісмо так далі капарити. Кожний фармер розуміє, що його інтреси буде боронити лише фармерська організація, яка обкоплювалися всіх фармерів. Та дехто скаже, що така організація вже існує, а нею є Ю. Ф. А. Так, я годжуся з цим твердженням, але фактом є, що досі Ю. Ф. А. не потрапила наших фармерів на слід зорганізувати тому, що в Головній Екзекутиві нема ні одного українця, щоби розумів нас і нашу душу. Ану, нехай кто скаже, скільки разів вектор, чи організатор Ю. Ф. А. Головної Екзекутиви був по наших льокалях з економічними відчитами, або для вказівки, що і як робити, щоби піддержати між нашими фармерами організацію й подбати про її розвиток? Коли хто навідувався, то хіба тільки перед виборами, так як це роблять і старі політичні партії. Значить, що сама Головна Екзекутива не дуже то нами інтересувалася. Тому нам треба самим своєю організаційною справою заінтересуватися.

Я не думаю, що нам треба закладати нашу, нову організацію, ні! Ми можемо належати до Ю. Ф. А., але бути автономною частиною, мати свою власну Екзекутиву, яка співпрацювалаби з Головною Екзекутивою Ю. Ф. А. для скріплення фармерського руху, та успішнішого ведення організаційних справ між нашими фармерами. Наші фармерські інтереси однакові чи ми українці, чи ті англійці, шведи, норвеги, німці, чи французи, всі ми відчуваємо одну й ту саму недолю, та економічну несправедливість. В елеваторах за однаковий бушел пшениці платять однакову ціну фармерам, будь ми українці, чи иншої народности. Національна приналежність не сміє ділити між фармерів на рівні політичні організації, бо цим ми тільки ослаблювалиби свої сили, тоді, коли нам не ослаблювати, а зміцнювати їх треба. Будучи автономною частиною Ю. Ф. А. ми зможемо подбати про свої потреби, можемо між собою успішніше вести організаційну працю, а тим самим розвяжемо питання головній управі Ю. Ф. А. чому організація між нашими фармерами не мала тих самих успіхів, що має між иншими народностями, які належуть до Ю. Ф. А. Я певний, що коли ми будемо добре зорганізовані, то фармері инших народностей нашу організацію зможуть привитати і тільки радіти, що й українські фармері потрапили між собою своїми власними силами створити організацію, яка рамя з рами буде боротися за фармерську долю і економічну волю. А хто творить щось своїми власними силами, того й шанують.

Правда, є люде, що скажуть, що ми сепаратисти, але це люде з упередженням до нас і нам на них не ма чого оглядатися. Це нас й не повинно відстрашувати від організовання себе. Наша відповідь для них може бути одна: Ніхто не має монополю на організацію фармерів. Бо звичайно тільки люде з монополістичними тенденціями, готові закидати сепаратизм.

Гр. Гевко пише, що деякі члени Ю. Ф. А. перейшли до Ліги Фармерської Єдности й побоюється, щоби осібна українська організація не підпала під большевицькі впливи. Що деякі члени Ю. Ф. А. перейшли до Ліги Фармерської Єдности, це не диниця, бо це люде, які люблять багато кричати, а корова, що багато ричить, молока не дає. Для нас краще, що вони з Ю.Ф.А. забралися. Щоби Ю. Ф. А. льокалі не збольшевичилися на це можна зробити застереження в статуті і справа скінчена. А єсли хтось схоче до організації належати тільки на те, щоби провокувати організацію на дикі експеріменти, йому можна сказати, щоби замкнув за собою двері з надвору і по цілій параді.

Не погоджуюся з думкою гр. Гевка, що справу фармерської організації занадто льокалізує і говорить про організацію виключно в окрузі Вікторія. Нам повинно ходити о зорганізовання фармерів українських деб вони не були в Алберті, а не тільки в самім окрузі Вікторія.

Кожний фармер знає, що лише організовано виборемо собі кращу долю, а щоби зорганізуватися, то на це треба зійтися фармерам і з найдальших закутин Алберти, щоб ті люде, які зійдуться на свою нараду вирішили, як краще повести справу в цілі здвигнення організації в цілій провінції і опісля з виробленими спільно планами, вернулися в свої кольонії і взялися за організаційну працю.

Я пропоную, щоби скликати Зїзд Українських Фармерів до місточка Вилінгдон, на день 5. червня, ц. р., себто півчас Зелених Свят, або на четвер, 14. червня, на свято Божого Тіла. Такий Зїзд повиненби початися точно о 10-ій годині рано, щобе до вечера можна наради скінчити. Місточко Вилінгдон надавалосьби найлипше тому, що майже всія кольонія так зі сходу, як і заходу однаково за далеко, то само й для кольоній з полудня і півночі. В червні, звичайно дороги найлипші й багато фармерів моглиб приїхати авами, складаючися чотирьом чи пятьом разом на покриття коштів.

Сподіюся, що ще дехто забере голос в цій справі та підасть кращі плани, як мої за що не лише я, але й инші заінтересовані в тій справі будуть дуже вдячні.

Чорнороб.

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!

Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"

КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО

В ПРЕМІЇ

ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ

ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

"Дурними дітьми" називає батько — священик, в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свойого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.

Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.

Передплату шліть на адресу:—

The Farmers' Voice

10338—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

отворенню колегії до царської мілітарної організації сказав: "Я зроблю все, що тільки буде в моїх силах, аби помогти вам повернути в батьківщину й прогнати тих червоних бандитів з Кремліна".

Ось такі то гітлерові кредитори, які фінансували німецький фашизм і перед ними він зобовязаний додержати обіцяне слово тепер, коли допав до влади. Фінансувала Гітлера й чехословацька фірма оружжя "Скода", фінансували його навіть французькі фабриканти амуніції, щоби в французькому народові викликати страх перед зростаючою силою німецького фашизму, очевидно на це, щоби застрашений французький нарід "скаженим псом" Німеччини, лекше наклонити до піддержування видатків на воєнні озброєння.

Фабриканти амуніції, будь во ни в Німеччині, Чехословакії чи в Франції, пильно дбають за прискоренням війни, щоби збути те оружжя, яке роками фабрикують. Чим сильніщі в краях армії, чим більше оружжя край запотребовуватимуть, тим для тих фабрикантів більші зиски. Щоби той воєнний настрій викликати, вони найшли в Гітлерові найкращого агента, платили йому грубі гроші за створення німецького фашизму і сього дня він перед ними має зобовязання — за одержані гроші виконувати їхню волю. І він по час від того, що зброїть Німеччину, викликає воєнний настрій і сьогодня в Німеччині гітлерівці терориують всіх, хто посміє сказати слово проти війни.

Гітлер задумує "оздоровити" Німеччину війною і коли він через кілька послідних років приобіцював німецькому народові, що як прийде до влади, то при верне добробут, він може й не дуже помилявся. Він розуміє привернення добробуту через запалення нової війни. Війна, це також хвилевий "добробут", який хоч і веде до знищення краів, моря крови, сліз, зубожіння, від чого ще не погоїлися рани задані недавною війною, та проте Гітлерові все це байдуже. Він жадний хвилевої слави, влади і крови. Він хоче закасати Наполеона, хоч може забуває на сумний кінець Наполеона.

А є багато людей, навіть між нашим народом, які в Гітлерові бачуть "героя дня", хоч це "геройство" добув собі при помочі срібла так своїх німецьких, як і загранничних капіталістів.

НА ЗЛОБУ ДНЯ

(Продовження зі сторони 3-ої)

Сталінові хоч приснилося, що тут такі гострі протести проти большевиї посипалися. Але знаємо, що коли в англійській пресі появляється новинка, що одної неділі протестували одні українці, за тиждень другі, а там треті, то англійському народові в голові не поміститься, кілько саме тих українців в Едмонтоні є, та чому вони не годні відпитати себе, щоби зробили один протест, або коли вже хотрась не мила другій група устроїла протест і похвалилася ним в англійській пресі, щоб вже другі не вискакували поперед батька в пекло й не висміювали своєю дітячою політикою українців, показуючи перед чужими те розбиття, яке в них загніздилося. Такі протести ріжних українців (так ріжних, бо в Едмонтоні одних українців немає, самі-ж це перед другими народами показали) не то, що не мають ні сили, ні жадного ефекту, а навпаки, показують перед тими, проти яких протестується, що в українців сили немає, що вони розбиті і ворогові нема чого тих розбитків боятися, коли їхня сила тільки на папері в резолюціях і то не схожі одні з другими.

Чули ви, що недавно по містах Америки й Канади протестували жиди проти Гітлера, але чи чули ви, щоби в одному місті "одні" жиди протестували одного дня, "другі" жиди за тиждень, а "треті" жиди ще пізніше? Правда, що не чули про три жидівські нації?

А в нас, українців, є аж три нації! Раз протестує одна українська нація, другий раз друга, а там третя і Бог його знає, чи ще ці три "нації" не створять четвертої. В українців все можливе...! От до недавно в нас в Канаді було дві таких націй, (большевиків не зачисляємо, бо для них нації не істнують тільки фікції), а в 1932. повстала ще одна "нація". Прийшла вона, як новий месія, — зіляти істнуючі нації в одну, але через якісь там плями на сонці, вмісто зіляти, сама розлялася в третю націю. Отже хто заручить, що ще не повстануть якісь плями й на місяці і не зроблять четвертої нації? Все це на Славу України й на прискорення української держави...

Ми навіть повинні горді бути з того, що в українців стільки націй. Бо ануж за душою котромусь в одній нації і він шушукнеть в другу "націю"!... Чисто, як миши, з дірки в дірку. А кожний все пхає в ту дірку з якої видів, бо нікни говорім сюди й туди, як не плювати? Засмітив стару ямку, треба в неї плюнути. В свіжій ще не мав часу насмітити, тому й краща.

А як отті ріжні українські "нації" шанують свої національні святощі...? Скачменів, айришів, англійців і всі народи геть в кут заженуть під тим оглядом. На примір: святкує одна "нація" Шевченківське свято, друга "нація" грає якусь комедію. Як знова инша "нація" святкує Шевченківські роковини, то третя "нація", якусь Химку представляє. Це так для за маніфестовання, які ми багаті на нації.

Всі ці "нації" дуже прагнуть своєї держави, деякі вже навіть порозділювали поміж собою ріжні міністерські портфелі, деякі вже навіть крадьком булави обтісують, лише ще нема держави. Гітлер занятий парадами й немає часу інжинерів висилати, щоби десь на камінях коло Каменця Подільського Україну відміряти. Мекдоналд має свої клопоти з безробітними, Павлуша не знає на котру ногу стати, бо Гітлер замість тримати з ним подав "сервус" з Коновальцем і хоч сядь тай плач і мами клич.

Котра з цих українських "націй" скорше вибере державу, треба хиба циганки спитати, але що три нації одної України не збудують, хиба її розтягнуть, цього й циганки не треба питати. Бо чи не булоб це осьмим чудом світа, щоби три українські нації погодилися на одну Україну?...

ЗА ЧИЇ ГРОШІ ДОБИВСЯ ГІТЛЕР ДИКТАТУРИ?

(Продовження зі сторони 1-ої)

ські білогвардійські монархісти, фінансував його шведський сірниковий король Крюгер, який минулого року поповнив самовбивство, і між його паперами відкрито посвідки підписані самим Гітлером, що одержував гроші, фінансував Гітлера Сер Генри Детердинг, голова голяндського нафтового тресту, який є одним з визначніших провідників в анти-совітській пропаганді в Европі просто з тої причини, що Совіти знаціоналізували нафтові шиби його компанії в Кавказі. Цей Детердинг одружений з російською княгинею й має широкі знакомства з ріжними російськими князями, які по російській революції виниклися на еміграції і Пассен пише, що в 1930 р. в Парижі сам чув, як Детердинг на

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!

НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.

Зайдіть до нас зами підете де інде й переконайтесь, що ми защадимо вам гроші.

JOE BABIUK

Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	65½
Ч. 2. С. В.	61½
Ч. 3. С. В.	49½

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 22-ого квітня, 1933

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	$4.00 до $4.50
Середні	$3.00 до $3.50
БИКИ:—	
Добрі	$3.50 до $4.25
Середні	[illegible].75 до $3.25
Звичайні	$1.50 до $2.25
ЯЛІВКИ:—	
Добрі на заріз	$3.25 до $3.75
Середні	[illegible].50 до $3.00
Звичайні	$1.50 до $2.50
КОРОВИ:—	
Вибрані легкі	$2.00 до $2.50
Звичайні	$1.25 до $1.75
На консерву	.50 до $1.00
БУГАЇ:—	$1.00 до $1.50
СВИНІ:— Бейконні	$4.85
ВІВЦІ:—	
Ягнята	$5.50 до $6.00
Вівці	$1.00 до $2.50

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:

За екстра	8—9ц.
За перші	7—8ц.
За менші екстра	5—6ц.

Ціна, яку платять консументи в сторах:

За екстра	15—18ц.
За перші	14—15ц.
За менші екстра	11—13ц.

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ І ПЛЬОМБЕРНЯ

Виконуємо Всякі Пломберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.

НАША ЦІНА УМІРКОВАНА

Удавайтесь до:—

Ross Plumbing & Heating Co.

10322—96th Street

Edmonton, -:- Alberta

Телефон 26721

Н. Шпачинський, Менаджер.

СПРОСТОВАННЯ

В минулому числі "Ф. Г." в висказанню подяки тим одиницям, що помагають збирати по кольоніях передплату на наш часопис, вкралася в поіменному списі помилка і замість Ф. Адамця згадується імя Петра Адамця. Щоби не скривдити гр. Ф. Адамця приписанням віддання заслуг іншій особі, ми на цьому місці спростовуємо помилку за що й сердечно згаданого Федора Адамця перепрошуємо.

N. ROMANIUK

Адвокат і Нотар

Телефони:

Офісу 26629; Рез. 82705

304 McLeod Bldg., Edmonton

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 22-ого квітня, 1933

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	39
Ч. 2. Нордерн	37
Ч. 3. Нордерн	35½
Ч. 4. Нордерн	34
Ч. 5. Нордерн	31½
Ч. 6. Нордерн	30½
На годівлю	28½
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	13
Ч. 3. С. В.	10
Екстра ч. 1. на годівлю	10
Ч. 2. на годівлю	9½
Ч. 3. на годівлю	8½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	17½
Ч. 4. С. В.	15
Ч. 5. С. В.	13
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	22
Ч. 3. С. В.	20
Ч. 4. С. В.	16

G. H. VanAllen & Co.

G. H. VANALLEN, K.C.

THEODORE COHEN, LL.B.

Адвокати

2 National Trust Building, Edmonton, Alta.

Phone 22828

АДВОКАТСЬКА ФІРМА

Harvie, Bury & Yanda

Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по-українськи.

308 Bank of Toronto Bldg.

Phone 22115 EDMONTON

Office Phone 21062 House Phone [illegible]

E. C. DARLING

АДВОКАТ

707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС

ЛІКАР-ХІРУРГ і АКУШЕР

Тел. Офісу 23132 — Рез. 24564

4 Bradburn - Thomson Block, Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416

Др. І. Верхомин

ЛІКАР - ХІРУРГ

Тел. Резиденції 73158

Електро-Терапія

Christie Grant Block,

Др. Ф. Ґовда

ДЕНТИСТ

Тел. Резиденції 23219

Edmonton, Alberta

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

The Farmers' Voice

Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на півріка 50ц.
10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Альберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10336—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 9. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 10-го ТРАВНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA. MAY 10th, 1933. VOL. II. No. 9.

Премієр Беннет Далі Відложує Справу з Ревізією Банкового Акту Канади

Коли в федеральному парляменті 1-го травня радили над ревізією банкового Акту в Канаді, премієр Беннет настоював, щоби цю справу відложити ще на один рік, висловлюючи думку, що незадово має відбутися міжнародня конференція в Лондоні, яка візьме під обради стабілізацію валют ріжних держав й тому краще зачекати на вислід ухвал тої конференції. На його думку поправку до банкового акту треба би перевести згідно з ухвалами лондонської конференції, бо як каже премієр, Канада не повинна брати на себе проводу в ревізії банкових інституцій світа.

Премієр Беннет потішає парлямент королівською комісією, яка розгляне банковий акт та має винести свою постанову, чи добре булоби для Канади установити один центральний банк і аж по звіті тої комісії уряд буде міг на підставі того звіту застановлятися, що йому далі робити.

Цікаво знати, пощо уряд Беннета назначує королівську комісію для розглянення справи, яка пожере грубі гроші, коли він не думає нічого робити в напрямі ревізії банкового акту без "згідних ухвал лондонської конференції", як також дивним виглядає те заступлення конференцією. А що буде, як конференція нічого гідного не ухвалить хіба ще якусь другу конференцію. Смішно виглядає, що банки можуть правити Канадою без лондонської конференції і доводити край до такого стану, як маємо сьогодня, а коли ходить о поправлення банкового акту в користь краю і прикорочення банкирських прав, п. Беннет викручується лондонською конференцією.

МІНІСТЕР ПУБЛИЧНИХ РОБІТ ПЕРЕД СУДОМ

Цього тижня почалася в едмонтонському вищому цивільному суді розправа проти албертійського міністра публичних робіт, О. Л. Мекферсона, а ця розправа так в Едмонтоні як і на провінції не малу сензацію.

Оскаржила міністра його перша жінка Кора Ліліян Мекферсон, з якою він взяв розвід в 1931-му році.

Кора Ліліян Мекферсон домагається уневажнення розводу тому, що цей розвід дістав міністер в конспіративний спосіб. Адвокати п-ні Мекферсон закидають міністрови, що коли вона подалася в Едмонтоні за допомогою (реліфом) міністер мав ставити перешкоди, щоби її того реліфу не дати.

Розправа відбувається перед Ф. Фордом.

ГІТЛЕР ПРИСВОЇВ СОБІ ПЕРШО-ТРАВНЕВЕ СВЯТО

На кілька днів перед першим травня, Гітлер проголосив, що цей день стає державним святом в цілій Німеччині і приказав, що ціла Німеччина має відсвяткувати першого травня. В той день в Берліні відбулася величава маніфестація, в якій взяло участь поверх півтора міліона осіб, також включно з гітлерівським військом. До учасників свята промовляв сам Гітлер і президент Гінденбург, проголошуючи той день національним святом нової Німеччини.

Чому Гітлер визнав якраз день першого травня за національне свято, яке є символом солідарности і зістало проголошене Робітничим Святом перед 40 роками II Інтернаціоналом, то є тими самими марксистами, яких Гітлер найбільше нетерпить, годі зрозуміти.

ГІТЛЕР ЗДУСИВ РОБІТНИЧІ ЮНІЇ

Як большевицькі диктатори в Росії замкнули уста міліонам населення забороняючи пресу і свободу слова, так що до букви наслідує большевиків Гітлер в Німеччині, щоби здусити свободу слова сконфіскувавши всю пресу, яка не погоджується з його диктатурою. Не говоримо тут про пресу ліву—радикальну. Він змів з лиця навіть пресу республиканську, ліберальну, монархістичну, а навіть католицьку, щоби здусити свобідне слово й не дати опозиції спровадити висловлювати свої погляди на гітлерівську господарку.

Коли вже вдалося Гітлерові закнеблювати уста населення забороною преси, зробив замах на німецькі робітничі юнії, які начисляють там звиж 10,000,000 членів. За одним почерком пера видав перед минулого тижня декрет, яким підбив всі юнії під свою диктатуру, а провідників засадив в тюрму. Гітлерівська поліція заняла також під свою контролю робітничий юнійний банк, та інші економічні установи, як кооперативи, які мають свої склади по всіх промислових осередках краю, та удержують численні фабрики і робітні.

ЯК ЗРОСТАЄ БЕЗРОБІТТЯ

В звіті про безробіття виданому Союзом Народів говорить ся, що за місяці січень, лютий і березень безробіття в деяких краях, крім Канади, Польщі, Німеччини і Австрії, страшенно зросло в порівнанню до минулого року. В Чіле зросло безробіття о 116 процент; в Іспанії і Швеції о 77 процент; в Данії 30 процент; в Голяндії 26 процент; в Швайцарії 22 процент.

РОСІЯ ГОТОВА ПРОДАТИ ЯПОНЦЯМ ЗАЛІЗНИЦЮ

Телеграми з Токіо доносять, що Максим Літвінов, російський комісар закордонних справ, мав предложити Японії оферту про дажі манджурської залізниці і тимсамим зліквідувати небезпеку загрожуючої війни між Японією а С.С.С.Р. Хоч ціни Росія не подає, то в Токіо догадуються, що Росія схоче за неї 300,000,000 золотих рублів.

В телеграмах згадується, що Японія не дуже поквапна на купівлю залізниці тому, що вона не представляє великої вартости.

ПРЕДСКАЗУЄ ВИЩУ ЦІНУ НА ПШЕНИЦІ

Фредрик Морфі, редактор часопису "Мінеаполіс Трібюн", який недавно обїхав західні стейти Зл. Держав заповідає, що наслідком програми президента Рузвелта, на підставі якої нова адміністрація задумує прийти з поміччю американським фармерам, ціни на пшениці можуть піднестися в Зл. Державах надходячої осені до 90 ц. за бушель.

УЧИТЕЛІ ШІКАГА ЗІГНОРУВАЛИ БАНКИРАМИ

Коли на днях чікагські банкирі запросили учителів до свойого клюбу на обід, шістьох провідників учительської босвої організації заявили банкирам, що вони не мають приємности разом з банкирами сидіти коло одного стола.

Як відомо, в Шікаго учителі не дістають своєї платні тому, що банки не хотять давати шкілам кредитів й тому учителі в Шікаго стоять з банками на воріжій стопі.

АМЕРИКАНСЬКІ ІНДУСТРІЯЛІСТИ ПОБІЛЬШУЮТЬ ПЛАТНЮ

Щоденна преса в зівтірка, 9. ц.м. подає, що в Шікаго кілька великих компаній, йдучи за голосом президента Рузвелта, рішили піднести заробітну платню від 5 до 10 процент. Компанії, що зодгилися добровільно піднести заробітну платню затруднюють кільканацять тисяч робітників.

Загально сподіються в Злучених Державах, що слідом тих компаній піде багато індустріялістів, та що це малоб бути доказом поворотy до "добрих часів".

СТУДЕНТИ ВИЩИХ ШКІЛ "САБОТАЖУЮТЬ"

Будучи свідомими того, що коли покінчуть вищі школи, стане їм заглядати в вічі безробіття, кілька соток студентів вищих шкіл у Вінніпегу не думають писати іспитів, щоби в той спосіб забезпечити собі ще бодай один рік сидження в школі замість здати іспити і йти в ряди безробітних.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ МОРАТОРІЯ

Французький кабінет постановив минулого понеділка рішучо відказатися заплатити Злученим Державам залеглу рату, яка мала бути заплачена ще в грудні м. р., якщо Злучені Держави не запевнять Франції мораторії на раті, яка припадає дня 15-го червня.

Злучені Держави настоюють, щоби европейські держави заплатили 15-го червня бодай в части ті рати.

ПШЕНИЦІ ПРОДАНО БІЛЬШЕ ГРОШЕЙ ОДЕРЖАНО МЕНШЕ

Домініяльне статистичне Бюро в Оттаві подає, що в місяці березні, ц. р., продано й вислано з Канади 14,815,705 бушлів, вартости 7,540,328 долярів. Минулого року в тому самому місяці продано 9,920,634 бушлів пшениці й одержано за неї 6,134,250 долярів.

СПОКІЙНЕ ТРАВНЕВЕ СВЯТО

Травневе свято, яке ще далеко до приходу большевизму святкували працюючі так по европейських краях, як і американських, а яке то свято опісля замонополізували большевики, відбулося в цьому році майже по всіх краях спокійно, за вийнятком Шікаго, а Зл. Державах, де підчас свята, якісь не відвічальні особи кинули кілька бомб і упокоїли кілька будинків, однак жертв в людях не було.

СПОДІЮТЬСЯ СЛАБОГО ВРОЖАЮ В АВСТРАЛІЇ

В Австралії цього року заповідається менший збір збіжжа чим в попередніх двох роках, наслідком посухи.

ПШЕНИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

З Женеви доносять, що в цьому місяці відбудеться там конференція, в якій візьмуть участь Канада, Злуч. Держави, Аргентина, Австралія й інші держави в справі вироблення плану на зменшення посівної площі, щоб тим робом змушити надвижку пшениці, а тимсамим піднести ціни збіжжа.

Економічне Визволення Залежить від Свідомости Народу

Будучи запрошеним Учительським Стоваришенням Алберти виголосити перед учительською конвенцією відчит про сучасне економічне положення, Е. Дж. Гарленд, фармерський посол до домініяльного парляменту в Оттаві, виголосив минулого місяця також один публичний відчит.

Відчит тревав близько дві години й публика, яка виповнила одну з більших едмонтонських саль по береги, вислухала цього відчиту з найбільшим заінтересованням. Тому, що з браку місця годі цілий відчит передати дослівно, наводимо тут тільки деякі важніщі місця з нього:

Розвязка економічної проблеми, перед якою знаходиться сьогодня канадійське населення, залежить від самого населення —сказав посол Гарленд. Економічне визволення є можливе, коли тільки населення освідомить собі, що воно може завести новий лад, в якому продукувалось би життєві середники для вжитку а не для зиску.

Посол Гарленд покликався на деяких економістів, які з кожним днем занотовують розпучливе положення Канади й виказують цифрами, як населення з кожним днем біднє, тоді, коли горстка капіталістів все більше розбагачується.

Наша сучасна несправедлива й нелюдська економічна система має свій корінь зла в фінансовій системі й в несправедливім розподілі добра, яке випродуковується не для вимог і запотребування мас, а для зиску. Через дику фінансову систему край находиться під тягарами довгів, які ніколи не можуть бути сплачені. Ми дійшли до стадії, де продуценти посідають тільки 10 процент витвореного добра, а 90 процент находиться в руках зовсім непродуктивної кляси — багачів, які будучи чисельно малою горсткою, того добра зужити не годні, а великій чисельно масі, яка посідає тільки 10 процент, того добра не достає. Це є й причиною сьогоднішнього промислового застою.

Цифри виказують, що помимо великого зубожіння канадійського населення, фінансісти в Канаді свої доходи побільшують. Наслідком збагачення одиниць, яких число стає з кожним днем менше, а багацтво їхнє стає з кожним днем більше, зменшується купча сила в наслідок чого маємо застій фабрик і зростаюче безробіття.

Посол Гарленд доказав цифрами, що заробітна платня робітників впала на один біліон і пів; фармері потерпіли рівнож таку саму втрату доходів і це очевидно відбилося на торговлі, а тимсамим цю депресію мусіли відчути й дрібні бизнесмени. Ми мусимо освідомити собі, що часи індівідуальної ініціятиви й індівідуальних досягнень проминули безповоротно і ми мусимо працювати спільно для добра цілої суспільности — говорив посол.

Спосіб думання мусить попередити способи зміни ладу

Нарід інстинктовно реагує на сьогоднішні обставини, але це не вистарчаюче. Нарід мусить освідомити собі й переконати свої серця, що новий лад можна зробити справедливим самим народом. А раз люде прийдуть до цього пересвідчення, тимсамим усунеться перешкоди до зорга-

(Докінчення на стороні 4-ій)

Один Полісмен Згинув, а Кількох Ранених в Сутичці з Безробітними в Саскатуні

Інспектор Л. Дж. Самсон, командуючий відділом канадійської поліції згинув наслідком боїв з безробітними в Саскатуні, минулого понеділка, 8-го ц.м.

До сутички прийшло між неженатими безробітними, які находяться в саскатунській "реліф кемпі". Їм приказано, щоби вони виїхали до Ріджайни, але коли відказалися й наслідком їхнього спротиву, явилася канадійська кінна поліція і місцева, щоби їх забрати з саскатунської кемпи силою.

В замішанню між безробітними а поліцією хтось кинув каменем в коня, на якому сидів інспектор Самсон і перестрашений кінь викинув його з сідла й пустився тікати. Маючи запутані ноги в стремена, кінь волочив Самсона кількасот кроків по землі й каміннях і спинився аж коли Самсон зачепився в телефонічний стовп. Відвезений до шпиталю поліцмен помер в дві години пізніще.

В згаданих боях побито також шефа міської поліції Джорджа М. Доналда, а також кількох полісменів канадійської поліції, яких забрано до шпиталю й заосмотрено їхні рани.

Між безробітними було також кількох осіб побитих, але як доносить преса, до шпиталю не забрано нікого з них.

Слідуючого дня заарештовано 28 осіб і відіслано до Принц Алберт. Переслухання відбудеться 17-го травня.

ВИЗНАЧНІ НІМЦІ ПОПОВНЮЮТЬ САМОВБИВСТВА

Телеграми з Німеччини подають, що минулого тижня занотовано в краю багато самовбивств визначніщих політичних діячів, які стають невдоволені з гітлерівського режиму. Між іншими поповнив самовбивство Др. Ернест Оберфорен, визначний провідник націоналістів, який задумував привернути в Німеччині монархію.

Виходить, що лідери реакційних партій, які помогли Гітлерові здобути владу добачують свою помилку, але вже запізно й тепер не находять іншої ради, як за свої гріхи покінчувати своїм життям.

1,475,100 АКРІВ МЕНШЕ ПІД УПРАВОЮ ПШЕНИЦІ

З Оттави подають, що в Канаді цього року буде засіяно 1,475,100 акрів пшениці менше чим минулого року. З того в Алберті сподіються 484,600 акрів менше, а в Саскачевані 700,000 акрів менше.

Щоденна преса оголошуючи це звідомлення подає за причину зменшення посівної площі запізнення робіт на полі наслідком зимна й дощів, однак деякі агрономи потішають фармерів, що спізнене сіяння пшениці не буде мати дуже відємних наслідків тому, що в наслідок теплої погоди, якої сподіються, пшениця буде скорше сходити і нема причини побоюватися, що жнива спізняться.

СПОДІЮТЬСЯ ВІДРОЧЕННЯ ПАРЛЯМЕНТУ У ВІВТОРОК

В коридорах парляментарного будинку в Оттаві кружить поголоска, що парлямент буде відрочений правдоподібно слідуючого вівтірка, почім премієр Беннет пільно приготовиться до виїзду на лондонську конференцію.

Покищо премієр досі не проголосив персонально делегації на конференцію, яка малаб виїхати разом з ним.

ФАРМЕРІ СТЕЙТУ МІННЕСОТА ДОМАГАЮТЬСЯ МОРАТОРІЇ

Висказуючи свою рішучу постанову здержатися від плачення процентів, довгів і таксів аж до того часу, доки долар не стане "чесною мірою вартости", фармері стейту Міннесота, які зорганізувалися в стоваришення "Фармерського Свята" ухвалили резолюцію, якою домагаються мораторії, що охоронилаб так фармерів як і міських робітників перед утратою реальностей.

ПРОМОВЛЯЄ ЗА ОГРАНИЧЕННЯМ БАГАЦТВА

Говорячи про депресію, конгресмен Ллойд сказав, що американську конституцію треба змінити так, щоби ніхто з горожан того краю не смів посідати більше багацтва чим на один міліон долярів.

"Не має мабуть здорово думаючого горожанина в нашому краю, щоби не добачував, що поглиблююче зубожіння є наслідком сконцентровання багацтва в руках малого числа людей. Одинокою причиною зубожіння людей є те, що кількох людей багатіють" — сказав конгресмен Ллойд.

"ПОХІД" КОРОВ НА ПАРЛЯМЕНТ

Досі чули ми про ріжні протестаційні походи на ріжні парляменти, ще в свіжій всім памяти "голодовий похід" на парлямент Алберти, але найбільш оригінальний похід задумують устроїти рільники Долішньої Австрії і Стирії на віденський парлямент.

Отце доносять телеграми, що коли уряд не відкличе загрози секвестровання коров тих рільників за залеглі податки, вони задумують на знак протесту зігнати близько 5,000 коров до Відня і помашерувати з ними до парляментарного будинку.

Проєкт хоч оригінальний і смішний, але коли взяти на увагу безділльність деяких парляментів і їх голословність, то не в одному парляментові великої ріжниці не зробилоб, чи там сиділиб посли, чи лежали корови. Ріжниця булаб хиба та, що корови не зїдалиб тільки державного гроша, що посли...

ДО ВІДОМА ІНТЕРЕСОВАНИМ

Щоби не відповідати осібними листами всім тим людям, що звертаються до нашої редакції з проханням о висилання в їхні кольонії редактора з відчитами на організаційні теми, повідомляємо, що з огляду на весняні на в цьому часі, годі відвідати ті кольонії, які зголосилися до нас, з тої причини, що тепер неможливо устроювати мітинги тільки підчас неділь. Такі поїздки раз на тиждень за одної місцевости наносять значні видатки, які з огляду на тяжкі часи тяжко покривати одній місцевости.

Тому просимо інтересованих бути терпеливими й зачекати аж до покінчення весняних робіт, коли мож буде виїхати і устроювати такі мітинги не тільки в неділі, але й на тижни, коли при одній поїздці можна відвідати бодай кілька місцевостей при меншому кошті.

Редакція "Ф. Г."

(В між часі кольонії, які ще не зголосилися до нашої редакції з справі уряджения в них відчитів, просять надсилати свої зголошення, щоби можна краще укладати розклад часу на відчити.)